

P.Z.E. br. 115

HRVATSKI SABOR

Klasa: 400-06/08-01/05

Urbroj: 65-08-02

Zagreb, 23. lipnja 2008.

ZASTUPNICIMA HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICIMA RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 137. i 153. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem: ***Prijedlog zakona o proračunu, s Konačnim prijedlogom zakona***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 20. lipnja 2008. godine uz prijedlog da se sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Ivana Šukera, ministra financija, dr.sc. Zdravka Marića i Ivanu Maletić, državne tajnike Ministarstva financija, Vesnu Orlandini, glavnu državnu rizničarku, te Ivanu Jakir Bajo i mr. sc. Niku Raiča, ravnatelje u Ministarstvu financija.

PREDSJEDNIK

Luka Bebić

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 400-06/08-02/10

Urbroj: 5030120-08-1

Zagreb, 20. lipnja 2008.

P.Z.E. br. 115

REPUBLICA HRVATSKA	
61 - HRVATSKI SABOR	
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6	
Prijedlog broj:	20-08-2008
Klasifikacijska oznaka:	400-06/08-01/05
Uredžbeni broj:	50-08-01
Opis pred.	65
Pril.	Vrij.
	1

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o proračunu, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske i članaka 129., 159. i 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o proračunu, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njejoj usklađenosti s pravnom steževinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Ivana Šukera, ministra financija, dr. sc. Zdravka Marića i Ivanu Maletić, državne tajnike u Ministarstvu financija, Vesnu Orlandini, glavnu državnu rizničarku, te Ivanu Jakir Bajo i mr. sc. Niku Raiča, ravnatelje u Ministarstvu financija.

PREDSJEDNIK

Ivo Sanader

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O PRORAČUNU,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, lipanj 2008.

PRIJEDLOG ZAKONA O PRORAČUNU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavak 4. podstavak 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 41/2001 – pročišćeni tekst i 55/2001).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Sadašnji sustav proračuna i proračunskih odnosa u javnom sektoru uređen je Zakonom o proračunu (Narodne novine, broj 96/2003), koji je stupio na snagu 1. srpnja 2003. godine. Zakon je u najvećem dijelu ostvario prvotno postavljene ciljeve među kojima je uspostavljanje fiskalne discipline bio jedan od značajnijih.

Ipak, razvoj učinkovitog i održivog sustava upravljanja javnim financijama zahtijeva institucionalni okvir koji će uz osiguranje fiskalne discipline potrebne za makroekonomsku stabilnost biti usmjeren i na osiguranje strateške alokacije sredstava te efikasnije pružanje javnih usluga.

Razvoj srednjoročnog (višegodišnjeg) proračunskog okvira i pristup „od vrha prema dnu“ kod proračunskog planiranja osnovna su institucionalna rješenja i alati za jačanje strateške alokacije resursa, a važeći Zakon odredbama koje propisuju donošenje proračuna za jednu proračunsku godinu to onemogućava.

Državni proračun se priprema za razdoblje od $n+2$ godine, ali se donosi samo za jednu proračunsku godinu što utječe na situaciju u kojoj višegodišnje procjene pripremljene prethodne godine ne predstavljaju polaznu točku procesa pripreme proračuna. Kod pripreme proračuna u najvećoj mjeri ne uzimaju se u obzir projekcije prihoda i primitaka, rashoda i izdatka raspoređenih u programe iz višegodišnjeg okvira usvojenog prethodne godine.

U postojećem sustavu postoji nedostatak fleksibilnosti u upravljanju proračunima nadležnih ministarstava i drugih tijela državne uprave, kako u dijelu planiranja tako i izvršavanja proračuna. Ako se prisjetimo vremena u kojem smo bili suočeni sa velikim nepodmirenim obvezama proračunskih korisnika, razvidno je da je takav sustav, u to vrijeme, bilo neophodno uspostaviti, budući da je jedan od temeljnih ciljeva fiskalne politike bio uspostavljanje (ne jačanje i održavanje kao danas) fiskalne discipline. Takav pogled je podržan postojanjem velikog broja kontrola inputa i pristupom «od dna prema vrhu» u procesu donošenja odluka o proračunskim alokacijama. Zadržavanjem takvog sustava uz istodobnu tendenciju da se razvije planiranje proračuna po programima dovelo bi do neefikasnosti cijelog sustava. Nedostatak upravljačke fleksibilnosti u javnom sektoru može potkopati napore Vlade Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Vlada) u uvođenju sustava temeljenog na uspješnosti i povećanju odgovornosti javnog managementa.

Stjecanjem statusa zemlje kandidata za članstvo u Europskoj uniji, nastavljene su zahtjevne pripreme za članstvo, posebice na polju usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU.

Na području fiskalne politike i upravljanja proračunom, članica treba ispuniti uvjete za primjenu financijske regulative Europske unije i to u dijelu sustava financijskih kontrola, upravljanja nepravilnostima i prijevarama, usklađivanja s ciljevima fiskalne politike (Maastricht kriterij) i prilagođavanja zahtjevima statistike.

Nacionalnim programom Republike Hrvatske za pristupanje Europskoj uniji - 2007. godina predviđena je, radi efikasnije implementacije pravne stečevine Europske unije u nacionalnom zakonodavstvu, izmjena i dopuna Zakona o proračunu.

Razvidno je da je potreba donošenja novog Zakona o proračunu značajno vezana uz pregovore s Europskom unijom. U sklopu pregovora, u poglavlju 22 Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, traži se mogućnost višegodišnjeg planiranja, prenošenja sredstava za kapitalne projekte iz jedne proračunske godine u drugu, veća fleksibilnost u izvršavanju proračuna i slično, što je već istaknuto u početnom dijelu obrazloženja.

Važećim Zakonom o proračunu nisu jasno određeni namjenski prihodi i primici, nadležnost za prikupljanje i praćenje kao ni pitanje prijenosa ostvarenih, a neutrošenih namjenskih prihoda i primitaka iz jedne fiskalne godine u drugu. Zakonom su neadekvatno kategorizirani i vlastiti prihodi, odnosno prihodi koje proračunski korisnici ostvare obavljanjem poslova na tržištu. U namjenske prihode i primitke klasificiraju se i pomoći Europske unije za koja je potrebno osigurati kontinuirano i višegodišnje praćenje potrošnje kroz projekte koji se financiraju iz tih sredstava. Navedeno praćenje potrošnje omogućit će se uvođenjem višegodišnjeg proračunskog okvira i prijenosom ostvarenih, a neutrošenih sredstava u iduće razdoblje.

Vlada je donijela Strategiju unapređenja i modernizacije procesa u sustavu državne riznice 2007.-2011. godine koja predviđa mjere modernizacije proračunskih procesa, uključujući i gore spomenuti višegodišnji proračunski okvir te uvođenje veće fleksibilnosti u pripremu i izvršavanje državnog proračuna, čije provođenje zahtjeva i promjene u zakonodavnom okviru.

Nadalje, Vlada je 19. ožujka 2008. godine usvojila i Strategiju reforme državne uprave za razdoblje 2008.-2011. godine kojom se predviđa uvođenje metoda strateškog planiranja i definiranje strateških prioriteta Vlade.

I u Izvještaju Europske komisije o progresu Republike Hrvatske 2007. godine¹ istaknuto je u dijelu ekonomskih kriterija kako Republika Hrvatska treba poboljšati trenutačno slabu vezu strateškog i proračunskog planiranja.

Iako je važeći Zakon izrađen na suvremenim načelima planiranja po programima, računovodstva usklađenog s međunarodnim računovodstvenim standardima i mjerama za osiguranje makroekonomske stabilnosti, nedostaje praktična provedba dijela odredaba te jasnije i određenije postavljena pravila odnosa, prava i odgovornosti među državnim i lokalnim institucijama te funkcijama u sustavu proračuna.

¹ Progress Report drafted by European Commission services

Važećim Zakonom utvrđena je i obveza donošenja velikog broja provedbenih propisa. Donošenje dijela provedbenih propisa nije bilo moguće zbog nejasnih i međusobno neusklađenih odredbi u samome Zakonu koje su onemogućile izradu, u praksi primjenjivog provedbenog propisa.

Jedan od preduvjeta zatvaranju računa ministarstava i drugih državnih tijela na razini razdjela i glava organizacijske klasifikacije i uspostavljanja jednog računa za prikupljanje svih prihoda i primitaka i izvršavanje svih plaćanja bilo je osiguranje praćenja trošenja proračunskih sredstava po izvorima financiranja budući da se ukidanjem računa svi prihodi i primici korisnika, uključujući i namjenske prihode, prikupljaju na jednom računu. Stoga je Pravilnikom o proračunskim klasifikacijama („Narodne novine“, br. 94/2007) uvedena dodatna klasifikacija – izvori financiranja koji nisu, kao klasifikacija, utvrđeni važećim Zakonom.

Važećim Zakonom određena je definicija unutarnje revizije i njene zadaće. Propisano je da su proračunski korisnici na državnoj i lokalnim razinama obvezni ustrojiti unutarnju reviziju te da je to obveza čelnika proračunskog korisnika. Zakonom su propisane i nadležnosti unutarnjeg revizora.

Međutim, unutarnja revizija dio je cjelokupnog sustava unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru i na takav je način regulirana kroz Zakon o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru («Narodne novine», br. 141/2006) iz 2006. godine. Ovaj Zakon na drugačiji i cjelovitiji način pristupa ulozi i svrsi unutarnje revizije i njime je u potpunosti udovoljeno zahtjevima Europske unije u ovom području.

Kao ključna preporuka projekta „Razvoj kapaciteta upravljanja javnim dugom“ financiranog iz sredstava predpristupnog programa CARDS 2002, koji se provodio tijekom 2005. i 2006. godine, istaknuta je nužnost revizije odredbi Zakona o proračunu vezanih uz zaduživanje, upravljanje dugom i jamstvima. Projektom su dani i konkretni prijedlozi izmjena i dopuna navedenih odredbi čijim usvajanjem bi se i zakonodavni okvir zaduživanja i upravljanja dugom usuglasio s najboljom europskom i međunarodnom praksom u tom području.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti predloženim Zakonom

Na temelju analize postojećeg stanja i spoznaja o «najboljoj svjetskoj i europskoj praksi» u upravljanju javnim financijama izrađene su odredbe Zakona o proračunu.

Zakon se odnosi na tri glavna područja:

1. područje planiranja, izrade i donošenje proračuna za jednu godinu i projekcija za sljedeće dvije godine te izvršavanje proračuna na razini države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave;
2. područje upravljanja proračunskim sredstvima, imovinom države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim dugom, te zaduživanje i davanje jamstava;
3. područje proračunskih odnosa u javnom sektoru, kao i odnosa proračuna i korisnika proračuna sa subjektima izvan sustava proračuna, odnosno javnog sektora.

Dobar srednjoročni proračunski okvir povezuje prioritete Vlade i proračun u okviru održive razine potrošnje, naglašava ustupke napravljene između međusobno konkurentnih ciljeva

Vlade, povezuje proračun s donesenim politikama, strategijama, programima, zakonima i poboljšava rezultate programa povećanjem transparentnosti, odgovornosti i predvidljivosti financiranja. To su i razlozi zbog kojih se može reći da se srednjoročni proračunski okvir sastoji od sljedećih elemenata:

- 1) Makroekonomskih projekcija prihoda, rashoda, deficita i duga za srednjoročno razdoblje;
- 2) Strateških planova koji postavljaju vladine politike i prioritete za srednjoročno razdoblje;
- 3) Pristupa «od vrha prema dnu»;
- 4) Sustava mjerenja učinaka koji utvrđuje ciljeve i izvještava o očekivanim i postignutim rezultatima, informira o alokaciji resursa i odlukama ministarstava;
- 5) Proračuna koji daje pregled vladinih planova potrošnje za sljedeću godinu i predstavlja prvu godinu srednjoročnog okvira.

Kroz odredbe Zakona o proračunu želi se uspostaviti jedan takav srednjoročni proračunski okvir. Važno je postići da proračunski dokumenti pažljivo objašnjavaju, od godine do godine, kako su procjene proračunskih stavki i višegodišnje procjene povezane s višegodišnjim procjenama iz prethodne godine. Kako se broj kapitalnih projekata iz godine u godinu povećava ovakav višegodišnji okvir omogućit će praćenje projekta kroz duže vremensko razdoblje. S druge strane višegodišnji proračunski okvir dat će sustavu proračuna dodatnu dozu transparentnosti jer osvjetljava utjecaj političkih odluka na proračune narednih godina.

Jedna od ključnih sastavnica srednjoročnog proračunskog okvira su i strateški planovi čija je izrada neophodna jer je to način da se iskristaliziraju vladini prioriteti. Strateški planovi definiraju jasne izjave o viziji proračunske institucije, utvrđujući ciljeve i formulirajući ključne strategije te navodeći čimbenike potrebne za ostvarenje rezultata.

Uvođenje strateškog planiranja i izrade trogodišnje strategije vladinih programa neophodno je kako bi strateški prioriteti i ciljevi vladine politike izravno utjecali na alokaciju sredstava unutar proračuna.

Strategija vladinih programa za trogodišnje razdoblje trebala bi jasno definirati prioritete, ciljeve i politike. Taj bi se strateški izbor trebao odraziti u proračunima za svaku od godina koju obuhvaća navedeno trogodišnje razdoblje. To znači da bi strategija vladinih programa za trogodišnje razdoblje u velikoj mjeri objašnjavala proračunske alokacije i kao takva bila bi podrška proračunima pri predstavljanju javnosti i saborskim zastupnicima.

U fazi proračunskog procesa, u kojoj se raspravlja o prijedlozima financijskih planova pojedinih ministarstava i drugih državnih tijela, mora biti uspostavljena jasna veza s usvojenom strategijom vladinih programa za trogodišnje razdoblje.

U tom dijelu dolazi do izražaja i potreba pozicioniranja strateškog planiranja u srednjoročni proračunski okvir koji je potreban kako bi se osigurala održivost proračunskih politika i planirale njihove promjene. To je proces koji se godišnje ponavlja i usmjeren je smanjenju nejednakosti između onog što je dostupno i onog što korisnici proračuna traže. Srednjoročni proračunski okvir čini to povezivanjem definiranih politika i planiranjem proračuna u ranoj fazi proračunskog ciklusa te potrebnim prilagodbama zbog promjene politika.

Uloga Ministarstva financija u procesu pripreme proračuna danas se bitno promijenila u odnosu na onu koju je imala 90'tih i nastaviti će se mijenjati: od vodeće uloge pri odlučivanju o alokaciji proračuna do poticanja ministarstava i drugih tijela državne uprave da odluče o raspodjeli dodijeljenih sredstava između programa/strategija unutar proračunskih limita.

Kako nedostatak upravljačke fleksibilnosti može potkopati napore u uvođenju sustava temeljenog na uspješnosti i povećanju odgovornosti javnog managementa, Zakonom se trebaju predvidjeti mehanizmi koji će ministarstvima i drugim državnim tijelima dati određenu fleksibilnost u izvršavanju proračuna. To se može postići donošenjem proračuna na višoj razini ekonomske klasifikacije, odnosno razini podskupine u odnosu na dosadašnju četvrtu razinu odjeljka. Projekcije bi se usvajale na drugoj razini ekonomske klasifikacije. Ipak, u polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna zadržala bi se postojeća razina izvještavanja kako zastupnici, kao i šira javnost ne bi bila uskraćena za potrebne informacije.

Novi Zakon o proračunu jasnije određuju vrste prihoda i primitaka, nadležnosti za njihovo prikupljanje i praćenje te načine i mogućnosti njihovog trošenja. Iako je odredba o postojanju jednog računa proračuna za sva plaćanja definirana i u postojećem Zakonu o proračunu primjena ove odredbe u potpunosti je osigurana razradom modela prikupljanja svih prihoda i primitaka na jedan račun, odnosno konsolidacijom prihodne strane proračuna koja će se nastaviti i u narednim razdobljima.

Konsolidirani prihodi i primici na jednom računu omogućuju, sa aspekta izvršavanja proračuna, pravovremeno podmirivanje stvorenih obveza proračuna i proračunskih korisnika i u konačnici racionalnije upravljanje proračunom i obvezama. Centralizacija prikupljanja prihoda i primitaka i izvršavanje rashoda i izdataka, odnosno plaćanja s jednog računa omogućuju upravljanje financijskim sredstvima u skladu s načelima financiranja odnosno upravljanje viškovima i manjkovima što rezultira snižavanjem troškova zaduživanja, ostvarivanjem ušteda te prihoda od plasmana viškova.

Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

1. Svi proračuni i proračunski korisnici dužni su dosljedno primjenjivati proračunska načela, pravne norme i postupke za izradu, donošenje i izvršavanje financijskih planova, odnosno proračuna, pri upravljanju proračunskim sredstvima i imovinom, u proračunskom računovodstvu i izvještavanju, s tim da podliježu proračunskom nadzoru, uz mjere odgovornosti čelnika i drugih odgovornih osoba.
2. Obuhvat subjekata koji su obvezni u cijelosti primjenjivati Zakon nije se promijenio u odnosu na obuhvat utvrđen važećim Zakonom. U 2004. godini objavljen je Pravilnik o utvrđivanju korisnika proračuna i o vođenju registra korisnika proračuna („Narodne novine“, br. 80/2004) kojim su propisani kriteriji za utvrđivanje proračunskih i izvanproračunskih korisnika kao osnova za ustrojavanje Registra korisnika proračuna. Navedeno će svakako olakšati primjenu novog Zakona.
3. Zakon se u određenim dijelovima odnosi i na druge pravne osobe – izvanproračunske korisnike, i to na izradu financijskih planova, upravljanje novčanim sredstvima, zaduživanje i davanje jamstava, računovodstvo, izradu i podnošenje izvještaja i provedbu proračunskog nadzora, a koji se, s obzirom na izvore financiranja, uključuju u opći proračun.

Podzakonski akti, prema modelima zapadnoeuropskoga zakonodavstva, odnosili bi se u pravilu na tipske obrasce i na provedbene propise za specifične uvjete izrade strukture i sadržaja.

Zakon je usmjeren na povećanje učinkovitosti i transparentnosti proračuna sukladno smjernicama Europske unije, a uključuje standardizaciju terminologije i predviđa poboljšanje informatičkog i informacijskog sustava proračuna i proračunskih korisnika u planiranju, izvršavanju, izvještavanju i računovodstvu. U dijelu zaduživanja i upravljanja dugom, Zakon je usuglašen s najboljom europskom i međunarodnom praksom u tom području.

Propisane su prekršajne odredbe.

Uvodi se obveza:

1. praćenja prihoda i primitaka te rashoda i izdataka i po izvoru financiranja;
2. izrade strateških planova za nadležna ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije;
3. izrade strategije vladinih programa za trogodišnje razdoblje i njeno donošenje od strane Vlade;
4. donošenja proračuna za jednu proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije od strane Hrvatskog sabora, odnosno predstavničkog tijela;
5. usvajanja polugodišnji izvještaja o izvršenju proračuna od strane Hrvatskog sabora, odnosno predstavničkog tijela najkasnije do 30. listopada tekuće godine;
6. usvajanja godišnji izvještaja o izvršenju proračuna od strane Hrvatskog sabora, odnosno predstavničkog tijela najkasnije do 15. srpnja tekuće godine;
7. uključivanja jamstava i suglasnosti koje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave daje pravnoj osobi u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanovi čiji je osnivač za ispunjenje obveza pravne osobe i ustanove u opseg mogućeg zaduživanja te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave;
8. ishoda prethodne suglasnosti ministra financija za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje žele dati jamstvo, odnosno suglasnost pravnoj osobi u svom većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu i ustanovi čiji je osnivač;
9. objave usvojenog polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna u »Narodnim novinama«, odnosno lokalnom službenom glasilu i
10. pripreme i provođenja izobrazbe i usavršavanje za financijske djelatnike javnog sektora.

Uz navedeno Zakonom se ukida mogućnost osnivanja proračunskog fonda. Jedan od ključnih razloga zbog kojeg su u važećem Zakonu predviđene odredbe o osnivanju i radu proračunskog fonda temeljio se na pretpostavci da se taj fond financira iz sredstava čija je namjena utvrđena posebnim zakonom, međunarodnim ugovorom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sredstva su se putem fonda nastojala odvojiti od ostalih proračunskih sredstava kako ne bi došlo do nenamjenske potrošnje istih, odnosno kako se sredstva ne bi potrošila u druge svrhe izuzev onih propisanih posebnim zakonom, međunarodnim ugovorom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. S druge strane za sredstva fonda bilo je važno postojanje mogućnosti prijenosa neutrošenih sredstva iz jedne u drugu fiskalnu godinu.

Ipak, od dana stupanja na snagu do danas značajno su se razvile mogućnosti i načini praćenja ostvarivanja i korištenja prihoda čija je namjena unaprijed zadana. Dokaz za to je postojanje i funkcioniranje jednog računa za sva plaćanja državnog i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji funkcioniraju iako su ukinuti računi proračunskih korisnika jer su stvorene mogućnosti za praćenje ostvarivanja te korištenja namjenskih

prihoda i primitaka. Nadalje, prijedlogom Zakona dana je i mogućnost prenošenja namjenskih prihoda iz jedne u drugu fiskalnu godinu. Uz postojanje navedenih mehanizama, osnivanje proračunskih fondova je bespotrebno. Ciljevi koji se žele postići njihovim osnivanjem mogu se postići u okviru posebno istaknutih programa, odnosno aktivnosti i projekata za čije provođenje su sredstva planirana u okviru proračuna.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske i proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskog sabora, predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, obzirom da postoje opravdani državni razlozi, u cilju usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PRORAČUNU

I. OPĆE ODREDBE

SADRŽAJ I PODRUČJE PRIMJENE ZAKONA

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje proračuna, upravljanje imovinom i dugovima, upravljanje javnim dugom, zaduživanje i jamstvo države te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski odnosi u javnom sektoru, računovodstvo, proračunski nadzor i druga pitanja vezana uz upravljanje javnim financijama.

Članak 2.

(1) Odredbe ovoga Zakona odnose se na državni proračun i proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: proračun) te proračunske korisnike državnog proračuna i proračunske korisnike proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: proračunski korisnici).

(2) Pojedine odredbe ovoga Zakona uređuju proračunske odnose i pravila koja se primjenjuju na izvanproračunske fondove, trgovačka društva i druge pravne osobe u kojima država, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima odlučujuć utjecaj na upravljanje, i to na izradu financijskih planova, upravljanje novčanim sredstvima, zaduživanje i davanje jamstava, računovodstvo, izradu i podnošenje izvještaja i provedbu proračunskog nadzora, a koji se, s obzirom na izvore financiranja, uključuju u opći proračun (dalje u tekstu: izvanproračunski korisnici).

(3) Ministar financija pravilnikom utvrđuje proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna i proračunske i izvanproračunske korisnike proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te način vođenja registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

ZNAČENJE POJMOVA

Članak 3.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. AFCOS je sustav kroz koji se provodi koordinacija zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti sa ciljem zaštite financijskih interesa Europske unije i neposredna suradnja s Europskim uredom za borbu protiv prijevара (OLAF),

2. *aktivnost* je dio programa za koji nije unaprijed utvrđeno vrijeme trajanja, a u kojem su planirani rashodi i izdaci za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom,

3. *akti planiranja* su projekti, planovi, programi, strategije i sl.,

4. *dane donacije* su tekući ili kapitalni prijenosi sredstava neprofitnim organizacijama te građanima i kućanstvima koji uključuju i prijenose u naravi, a koje proračun i proračunski korisnici mogu davati za određenu namjenu,

5. *državni proračun* je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci države za jednu godinu, u skladu sa zakonom, a donosi ga Hrvatski sabor (dalje u tekstu: Sabor),

6. *Državna riznica* je sustav koji organizacijski i informacijski objedinjava proračunske procese: pripremu proračuna, izvršavanje državnog proračuna, državno računovodstvo, upravljanje novčanim sredstvima i javnim dugom,

7. *Državno jamstvo* je instrument osiguranja kojim Republika Hrvatska jamči ispunjenje obveza za koje se daje jamstvo,

8. *Državni dug* je dug središnjeg proračuna,

9. *Državne potpore* su stvarni i potencijalni rashodi ili umanjeni prihodi države koje dodjeljuje davatelj državne potpore korisnicima državne potpore koji narušavaju ili bi mogli narušiti tržišno natjecanje davanjem prednosti na tržištu korisniku državne potpore, bez obzira na oblik državne potpore, u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske,

10. *Ekonomska klasifikacija* prikaz je prihoda i primitaka po prirodnim vrstama te rashoda i izdataka prema ekonomskoj namjeni kojoj služe i razvrstani su u razrede, skupine, podskupine, odjeljke i osnovne račune,

11. *Financijska imovina* novčana su sredstva, potraživanja, dionice i udjeli u kapitalu pravnih osoba, vrijednosni papiri i druga ulaganja u pravne osobe,

12. *Financijski plan* akt je proračunskog i izvanproračunskog korisnika kojim su utvrđeni njegovi prihodi i primici te rashodi i izdaci u skladu s proračunskim klasifikacijama,

13. *Financijsko izvještavanje* skup je informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i novčanim tijekovima proračuna te proračunskih korisnika i izvanproračunskih korisnika,

14. *Funkcijska klasifikacija* prikaz je rashoda proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika razvrstanih prema njihovoj namjeni,

15. *Investicije ili kapitalna ulaganja* jesu ulaganja u povećanje i očuvanje vrijednosti imovine, ulaganja u zemljišta, građevine, opremu i drugu dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu, uključujući ulaganja u izobrazbu i osposobljavanje, razvoj novih tehnologija, poboljšanja kvalitete života i druga ulaganja iz kojih će se ostvariti koristi,

16. *Izvanproračunski korisnici* jesu izvanproračunski fondovi, trgovačka društva i druge pravne osobe u kojima država, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima odlučujući utjecaj na upravljanje,

17. *Izvanproračunski fond* je izvanproračunski korisnik, pravna osoba osnovana temeljem zakona koja se financira iz namjenskih doprinosa i drugih prihoda,

18. *Izvori financiranja* su skupine prihoda i primitaka iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i namjene,

19. *Izvršno tijelo* je Vlada Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Vlada) te poglavarstvo općine, Grada Zagreba, grada i županije (dalje u tekstu: poglavarstvo) koje svom predstavničkom tijelu predlaže proračun i polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna,

20. *Javni dug* jest dug općeg proračuna,

21. *Javni sektor* su državni proračun, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,

22. *Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave* jest općina, grad i županija čija tijela obavljaju funkcije, izvršavaju zadaće i donose programe propisane zakonom i odlukama donesenima temeljem zakona, za što se sredstva osiguravaju u njihovu proračunu,

23. *konsolidacija* je iskazivanje financijskih podataka više međusobno povezanih proračuna i/ili proračunskih korisnika te izvanproračunskih korisnika kao da se radi o jedinstvenom subjektu,

24. *lokacijska klasifikacija* prikaz je rashoda i izdataka prema teritorijalno definiranim cjelinama u skladu s ustrojem Republike Hrvatske, država Europske unije te ostalih država,

25. *mjesečni financijski plan proračunskog korisnika* mjesečni je prikaz rashoda i izdataka po ekonomskoj, organizacijskoj i programskoj klasifikaciji s planiranim vrijednostima po izvorima financiranja u skladu s očekivanim dospijecem,

26. *mjesna samouprava* su mjesni odbori, gradske četvrti i gradski kotarevi koji se osnivaju statutom jedinice lokalne samouprave,

27. *naknada* obuhvaća mirovine te naknade građanima i kućanstvima temeljem posebnih propisa,

28. *nefinancijska dugotrajna imovina* je neproizvedena i proizvedena dugotrajna imovina,

29. *odgovorna osoba* čelnik je proračunskog i izvanproračunskog korisnika, općinski načelnik, gradonačelnik odnosno župan i osoba na koju je ta ovlast prenesena njegovom odlukom,

30. *opći proračun* jest središnji proračun i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,

31. *organizacijska klasifikacija* prikaz je povezanih i međusobno usklađenih (hijerarhijski s obzirom na odnose prava i odgovornosti) cjelina proračuna i proračunskih korisnika koje odgovarajućim materijalnim sredstvima ostvaruju postavljene ciljeve, a uspostavljena je kroz razdjelje, glave i proračunske korisnike,

32. *plan razvojnih programa* prikaz je planiranih rashoda vezanih uz provođenje investicija i davanje kapitalnih pomoći i donacija,

33. *pomoći* su tekući ili kapitalni prijenosi međunarodnim organizacijama, stranim vladama, proračunima, izvanproračunskim korisnicima, bankama i ostalim financijskim institucijama te trgovačkim društvima,

34. *pomoći Europske unije* su sredstva koja Republika Hrvatska prima kroz predpristupne programe i fondove Europske unije,

35. *pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom državnom vlasništvu* jest pravna osoba čije dionice ili poslovni udjeli čine portfelj Republike Hrvatske ili u odnosu na koje Republika Hrvatska ima osnivačka (vlasnička) prava,

36. *pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave* jest pravna osoba čije dionice ili poslovni udjeli spadaju u njihov portfelj ili u odnosu na koje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima osnivačka (vlasnička) prava,

37. *predstavničko tijelo* je Hrvatski sabor, županijska skupština i Gradska skupština Grada Zagreba te općinsko i gradsko vijeće (dalje u tekstu: Sabor i predstavničko tijelo) koje donosi proračun, zakon i odluku o izvršavanju proračuna, godišnji i polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna,

38. *prihodi za posebne namjene* jesu prihodi čije je korištenje i namjena utvrđena posebnim propisima,

39. *primatelji sredstava* pravne su i fizičke osobe koje primaju sredstva iz proračuna temeljem posebnih propisa, sudskih odluka i ugovora,

40. *primljene donacije* namjenska su sredstva koja proračun i proračunski korisnici ostvare od fizičkih osoba, neprofitnih organizacija, trgovačkih društava i ostalih subjekata izvan općeg proračuna,

41. *primljene pomoći* jesu tekući i/ili kapitalni prijenosi koje proračuni i proračunski korisnici dobiju od stranih vlada, međunarodnih organizacija ili drugih subjekata unutar općeg proračuna,

42. *program* je skup neovisnih, usko povezanih aktivnosti i projekata usmjerenih ispunjenju zajedničkoga cilja,

43. *programska klasifikacija* prikaz je programa i njihovih sastavnih dijelova: aktivnosti i projekata, definiranih u skladu s aktima planiranja te ciljevima i zadaćama proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika,

44. *projekcija proračuna* (dalje u tekstu: projekcija) procjena je prihoda i primitaka te rashoda i izdataka proračuna za višegodišnje razdoblje, a donosi je Sabor odnosno predstavničko tijelo,

45. *projekt* je sastavni dio programa za koji je unaprijed utvrđeno vrijeme trajanja, a u kojem su planirani rashodi i izdaci za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom,

46. *proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave* je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za jednu godinu, u skladu sa zakonom i odlukom donesenom temeljem zakona, a donosi ga njezino predstavničko tijelo,

47. *proračunske klasifikacije* okvir su kojim se iskazuju i sustavno prate prihodi i primici te rashodi i izdaci po nositelju, cilju, namjeni, vrsti, lokaciji i izvoru financiranja,

48. *proračunski fond* proračunski je korisnik osnovan do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a financira se iz proračuna i iz namjenskih prihoda fonda,

49. *proračunski korisnici* su državna tijela, ustanove, vijeća manjinske samouprave, proračunski fondovi i mjesna samouprava čiji se rashodi za zaposlene i/ili materijalni rashodi osiguravaju u proračunu,

50. *proračunski nadzor* sustav je kontrole materijalno-financijskog poslovanja proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika te pravnih i fizičkih osoba kojima se sredstva osiguravaju u proračunu (dalje u tekstu: subjekti nadzora),

51. *proračunsko računovodstvo* je računovodstveni sustav koji se odnosi na knjigovodstveno praćenje, analiziranje i izvještavanje o poslovnim događajima proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika,

52. *račun financiranja* je dio proračuna koji prikazuje način financiranja proračunskog manjka te korištenje proračunskog viška,

53. *registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika* popis je proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,

54. *središnji proračun* jest državni proračun i financijski planovi izvanproračunskih korisnika državnog proračuna,

55. *strateški plan* je dokument koji sadrži viziju, strateške ciljeve, načine ispunjavanja ciljeva (akte planiranja), mjere procjene rezultata i sustav praćenja postizanja rezultata,

56. *subvencije* su tekući prijenosi sredstava koji se daju proizvođačima za poticanje proizvodnje određenih proizvoda i pružanja usluga, a mogu se utvrđivati temeljem razine proizvodnje i/ili količine proizvedenih, prodanih ili uvezenih dobara i usluga,

57. *upravno tijelo za financije općine, grada i županije* (dalje u tekstu: upravno tijelo za financije) priprema proračun, godišnji i polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna te obavlja druge financijske poslove za poglavarstvo,

58. *zaduživanje* je uzimanje kredita, zajma ili izdavanje vrijednosnih papira.

PRORAČUNSKA NAČELA

Članak 4.

Proračun se donosi i izvršava u skladu s načelima jedinstva i točnosti proračuna, jedne godine, uravnoteženosti, obračunske jedinice, univerzalnosti, specifikacije, dobrog financijskog upravljanja i transparentnosti.

Načelo jedinstva i točnosti proračuna

Članak 5.

(1) U proračunu se prihodi i primici koji pripadaju državi i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i svi njihovi rashodi i izdaci za pojedine namjene, iskazuju po bruto-načelu.

(2) Sredstva proračuna koriste se za financiranje rashoda, funkcija i programa državnih tijela i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u visini utvrđenoj proračunom.

(3) Prijedlozi uredbi, drugih propisa i akata planiranja (projekata, planova, programa, strategija, politika i sl.) koje donosi Vlada, te prijedlozi zakona i akata planiranja koje donosi Sabor (dalje u tekstu: zakoni, drugi propisi i akti planiranja) trebaju sadržavati procjenu fiskalnog učinka na proračun u skladu s posebnim propisima.

Načelo jedne godine

Članak 6.

(1) Proračun se donosi za proračunsku godinu i vrijedi za tu godinu.

(2) Proračunska godina razdoblje je od dvanaest mjeseci, koje počinje 1. siječnja a završava 31. prosinca kalendarske godine.

(3) Proračun donosi Sabor, odnosno predstavničko tijelo za proračunsku godinu koja odgovara kalendarskoj godini, i to prije početka godine na koju se odnosi.

(4) Prihodi i primici uplaćeni u proračun do kraja tekuće godine prihod su proračuna tekuće godine.

(5) U proračunu se planiraju sredstva za pokriće preuzetih obveza iz prethodne/ih godina kao i sredstva za plaćanje obveza nastalih u tekućoj fiskalnoj godini za koju se proračun donosi.

Načelo uravnoteženosti

Članak 7.

(1) Proračun mora biti uravnotežen – ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke.

(2) Ako se tijekom proračunske godine, zbog izvanrednih nepredviđenih okolnosti, povećaju rashodi i izdaci, odnosno umanje prihodi i primici, proračun se mora uravnotežiti iznalaženjem novih prihoda i primitaka, odnosno smanjenjem predviđenih rashoda i izdataka.

(3) Uravnoteženje proračuna provodi se tijekom proračunske godine izmjenama i dopunama proračuna prema postupku za donošenje proračuna.

Načelo obračunske jedinice

Članak 8.

U proračunu se prihodi, primici, rashodi i izdaci iskazuju u kunama, te se i financijski izvještaji sastavljaju u kunama.

Načelo univerzalnosti

Članak 9.

(1) Prihodi i primici služe za podmirivanje svih rashoda i izdataka, osim ako ovim Zakonom, zakonom o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna nije drugačije propisano.

(2) Za financiranje određenih rashoda i izdataka koriste se namjenski prihodi i primici prema člancima 48. i 70. ovoga Zakona.

Načelo specifikacije

Članak 10.

(1) Prihodi i primici proračuna moraju biti raspoređeni u proračunu po ekonomskoj klasifikaciji i iskazani prema izvorima.

(2) Rashodi i izdaci proračuna moraju biti raspoređeni u proračunu prema proračunskim klasifikacijama te uravnoteženi s prihodima i primicima.

Načelo dobrog financijskog upravljanja

Članak 11.

Proračunska sredstva moraju se koristiti u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, a posebno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti.

Načelo transparentnosti

Članak 12.

(1) Proračun se donosi i izvršava u skladu s načelom transparentnosti.

(2) Proračun i izmjene i dopune proračuna objavljuju se u „Narodnim novinama“ - službenom listu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: „Narodne novine“), odnosno u službenom glasilu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna objavljuje se u „Narodnim novinama“, odnosno u službenom glasilu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

ODGOVORNOST ZA PLANIRANJE I IZVRŠAVANJE PRORAČUNA

Članak 13.

(1) Izvršno tijelo odgovorno je svojem predstavničkom tijelu za planiranje i izvršavanje proračuna, o čemu ga izvještava na način propisan ovim Zakonom.

(2) Odgovorna osoba jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskog i izvanproračunskog korisnika odgovorna je za zakonito i pravilno planiranje i izvršavanje proračuna, odnosno financijskog plana.

**PREDMET ZAKONA/ODLUKA KOJIMA SE UREĐUJE IZVRŠAVANJE
PRORAČUNA ZA PRORAČUNSKU GODINU**

Članak 14.

(1) Uz državni proračun donosi se zakon o izvršavanju državnog proračuna, a uz proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi se odluka o izvršavanju proračuna.

(2) Propisima iz stavka 1. ovoga članka uređuje se struktura prihoda i primitaka te rashoda i izdataka proračuna i njegovo izvršavanje, opseg zaduživanja i jamstava države, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, upravljanje javnim dugom te financijskom i nefinancijskom imovinom, prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, pojedine ovlasti Vlade odnosno poglavarstva i predsjednika Vlade, odnosno predsjednika poglavarstva, Ministarstva financija i ministra financija u izvršavanju proračuna za pojedinu godinu, kazne za neispunjavanje obveza te druga pitanja u izvršavanju proračuna.

(3) Propisi iz stavka 1. ovoga članka nakon donošenja objavljuju se u „Narodnim novinama“, odnosno u službenom glasilu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

**FISKALNA PROCJENA POSLJEDICA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I AKATA
PLANIRANJA ZA PRORAČUN**

Članak 15.

(1) Zakoni, drugi propisi i akti planiranja moraju sadržavati fiskalnu procjenu posljedica za proračun iz koje mora biti razvidno povećavaju li se ili smanjuju prihodi ili rashodi proračuna temeljem predloženog zakona, drugog propisa i akta planiranja. Fiskalna procjena posljedica za proračun mora obuhvatiti:

1. predviđene prihode i rashode te primitke i izdatke proračuna za proračunsku godinu i za dvije iduće godine,

2. prijedloge za pokrivanje povećanih rashoda i izdataka proračuna,

3. prijedloge za pokrivanje smanjenih prihoda i primitaka proračuna,

4. suglasnost Ministarstva financija.

(2) Ako se tijekom godine usvoje zakoni, drugi propisi i akti planiranja na osnovi kojih nastaju nove obveze za proračun, sredstva će se osigurati u proračunu za sljedeću proračunsku godinu u skladu s projekcijama i mogućnostima.

(3) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na izvanproračunske korisnike i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

**II. SADRŽAJ PRORAČUNA I FINACIJSKOG PLANA
SADRŽAJ PRORAČUNA I STRUKTURA FINACIJSKIH PLANOVA
KORISNIKA**

Članak 16.

(1) Proračun se sastoji od općeg i posebnog dijela, a na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i od plana razvojnih programa.

(2) Opći dio proračuna čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja.

(3) Posebni dio proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka proračunskih korisnika iskazanih po vrstama, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

(4) Plan razvojnih programa po godinama čine planovi razvojnih programa proračunskih korisnika proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđeni dokumentima o srednjoročnim odnosno dugoročnim planovima razvitka, posebnim zakonima, drugim propisima ili općim aktima.

Članak 17.

(1) Financijski plan proračunskih korisnika čine prihodi i primici te rashodi i izdaci raspoređeni u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

(2) Financijski plan izvanproračunskih korisnika sastoji se od općeg dijela kojeg čine račun prihoda i rashoda i račun financiranja i posebnog dijela u kojem su iskazani prihodi i primici te rashodi i izdaci raspoređeni u programe a sastoje se od aktivnosti i projekata.

RAČUN PRIHODA I RASHODA

Članak 18.

Račun prihoda i rashoda proračuna sastoji se od prihoda i rashoda prema ekonomskoj klasifikaciji:

1. Prihodi:
 - a) prihodi od poreza,
 - b) doprinosi za obvezna osiguranja,
 - c) pomoći,
 - d) prihodi od imovine,
 - e) prihodi od pristojbi i naknada,
 - f) ostali prihodi i
 - g) prihodi od prodaje nefinancijske imovine.
2. Rashodi:
 - a) rashodi za zaposlene,
 - b) materijalni rashodi,
 - c) financijski rashodi,
 - d) subvencije,
 - e) pomoći,
 - f) naknade građanima i kućanstvima temeljem osiguranja i druge naknade,
 - g) ostali rashodi i
 - a) rashodi za nabavu nefinancijske imovine.

RAČUN FINANCIRANJA

Članak 19.

U Računu financiranja iskazuju se primici od financijske imovine i zaduživanja te izdaci za financijsku imovinu i za otplatu kredita i zajmova.

FINANCIJSKI PLAN PRORAČUNSKIH I IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA

Članak 20.

(1) Financijski plan proračunskih i izvanproračunskih korisnika sadrži programe utvrđene aktima planiranja.

(2) U programima se iskazuju planirani prihodi i primici te rashodi i izdaci razrađeni po:

- vrstama prihoda i primitaka,
- pojedinim aktivnostima i projektima,
- godinama u kojima će teretiti proračun.

(3) Programi sadrže:

- a) naziv programa,
- b) opis programa (općih i posebnih ciljeva),
- c) zakonsku osnovu za uvođenje programa,
- d) potrebna sredstva za provođenje programa,
- e) potreban broj djelatnika za provođenje programa,
- f) procjenu rezultata,
- g) procjenu nepredviđenih rashoda i rizika.

PRORAČUNSKE KLASIFIKACIJE

Članak 21.

(1) Prihodi, primici, rashodi i izdaci proračuna i financijskog plana iskazuju se prema proračunskim klasifikacijama.

(2) Proračunske klasifikacije jesu:

- a) organizacijska,
- b) ekonomska,
- c) funkcijska,
- d) lokacijska,
- e) programska,
- f) izvori financiranja.

(3) Pravilnik o proračunskim klasifikacijama iz stavka 2. ovoga članka donosi ministar financija.

III. IZRADA PRORAČUNA I FINANCIJSKOG PLANA

PRETPOSTAVKE ZA IZRADU PRORAČUNA

Članak 22.

(1) Izrada državnog proračuna temelji se na procjeni gospodarskog razvoja i makroekonomskih pokazatelja određenih u propisima koje donose Sabor, Vlada i ministar financija u skladu sa svojim djelokrugom i nadležnostima.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

STRATEGIJA VLADINIH PROGRAMA ZA TROGODIŠNJE RAZDOBLJE

Članak 23.

(1) Ministarstvo financija u suradnji sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije sastavlja uputu za izradu strateških planova za trogodišnje razdoblje i dostavlja je ministarstvima i drugim državnim tijelima na razini razdjela organizacijske klasifikacije do sredine ožujka tekuće godine.

(2) Ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije izrađuju strateške planove za trogodišnje razdoblje u skladu s uputom iz stavka 1. ovoga članka i dostavljaju ih Ministarstvu financija najkasnije do sredine travnja tekuće godine.

(3) Strateški planovi za trogodišnje razdoblje sadrže: viziju, strateške ciljeve, načine ispunjavanja ciljeva (akte planiranja), mjere procjene rezultata i sustav praćenja postizanja rezultata.

Članak 24.

(1) Temeljem strateških planova iz članka 23. ovoga Zakona Ministarstvo financija u suradnji sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije izrađuje strategiju vladinih programa za trogodišnje razdoblje koju predlaže Vladi do kraja travnja tekuće godine.

(2) Strategija vladinih programa sadrži:

- a) ukupnu zajedničku viziju, strateški cilj i makroekonomski okvir,
- b) glavna strateška područja djelovanja Vlade s postavljenim ciljevima, načinima ispunjavanja ciljeva i mjerama procjene rezultata i
- c) rang strateških prioriteta i vezu s organizacijskom i programskom klasifikacijom.

(3) Vlada donosi strategiju vladinih programa za trogodišnje razdoblje najkasnije do sredine svibnja.

SMJERNICE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE

Članak 25.

(1) Temeljem strategije vladinih programa za trogodišnje razdoblje Ministarstvo financija izrađuje nacrt smjernica ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje (u daljnjem tekstu: smjernice) koje predlaže Vladi najkasnije do kraja svibnja.

(2) Smjernice sadrže:

1. strateške ciljeve ekonomske i fiskalne politike Republike Hrvatske,
 2. osnovne makroekonomske pokazatelje Republike Hrvatske,
 3. osnovne pokazatelje fiskalne politike Republike Hrvatske,
 4. procjenu prihoda i rashoda te primitaka i izdataka svih razina općeg proračuna,
 5. prijedlog visine financijskog plana po razdjelima organizacijske klasifikacije koji sadrži visinu financijskog plana za prethodnu proračunsku godinu i tekuću proračunsku godinu, te prijedlog visine financijskog plana za sljedeću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine te
 6. predviđene promjene javnog duga i strategiju upravljanja javnim dugom.
- (3) Vlada donosi smjernice najkasnije do sredine lipnja tekuće godine.

UPUTE ZA IZRADU PRIJEDLOGA PRORAČUNA

Članak 26.

(1) Na osnovi smjernica Vlade iz članka 25. ovoga Zakona Ministarstvo financija dostavlja ministarstvima i drugim državnim tijelima na razini razdjela organizacijske klasifikacije i izvanproračunskim korisnicima upute za izradu prijedloga državnog proračuna do kraja lipnja tekuće godine.

(2) Upute iz stavka 1. ovoga članka sadrže:

1. osnovne ekonomske pokazatelje iz smjernica navedenih u članku 25. ovoga Zakona
- te
2. način izrade i rokove za izradu državnog proračuna.

Članak 27.

(1) Na osnovi smjernica Vlade i uputa za izradu prijedloga državnog proračuna Ministarstvo financija sastavlja upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i dostavlja ih jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave do kraja lipnja tekuće godine.

(2) Upravno tijelo za financije nakon primitka uputa iz stavka 1. ovoga članka izrađuje upute za izradu proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i dostavlja je proračunskim i izvanproračunskim korisnicima proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Upute iz stavka 2. ovoga članka sadrže:

1. temeljna ekonomska ishodišta i pretpostavke za izradu prijedloga proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
2. opis planiranih politika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
3. procjenu prihoda i rashoda te primitaka i izdataka proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u sljedeće tri godine,
4. prijedlog visine financijskog plana po proračunskim korisnicima koji sadrži visinu financijskog plana za prethodnu proračunsku godinu i tekuću proračunsku godinu, te prijedlog visine financijskog plana za sljedeću proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine,
5. način pripreme te terminski plan za izradu proračuna i prijedloga financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

PRIJEDLOG FINANCIJSKOG PLANA PRORAČUNSKOG KORISNIKA

Članak 28.

(1) Na osnovi uputa za izradu prijedloga državnog proračuna, proračunski korisnici državnog proračuna izrađuju prijedlog financijskog plana.

(2) Prijedlog financijskog plana sadrži:

1. prihode i primitke iskazane po vrstama,
2. rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama,
3. obrazloženje prijedloga financijskog plana.

Članak 29.

(1) Na osnovi uputa za izradu prijedloga proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izrađuju prijedlog financijskog plana.

(2) Prijedlog financijskog plana sadrži:

1. prihode i primitke iskazane po vrstama,
2. rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama,
3. obrazloženje prijedloga financijskog plana,
4. plan razvojnih programa.

Članak 30.

(1) Obrazloženja prijedloga financijskog plana iz članka 28. stavka 2. točke 3. i članka 29. stavka 2. točke 3. ovoga Zakona sadrže:

- a) sažetak djelokruga rada proračunskog korisnika,
- a) obrazložene programe,
- b) zakonske i druge podloge na kojima se zasnivaju programi,
- c) usklađene ciljeve, strategiju i programe s dokumentima dugoročnog razvoja,
- d) ishodište i pokazatelje na kojima se zasnivaju izračuni i ocjene potrebnih sredstava za provođenje programa,
- e) izvještaj o postignutim ciljevima i rezultatima programa temeljenim na pokazateljima uspješnosti iz nadležnosti proračunskog korisnika u prethodnoj godini,
- f) ostala obrazloženja i dokumentaciju.

Članak 31.

(1) Proračunski korisnici državnog proračuna dužni su dostaviti prijedloge financijskih planova ministarstvima i drugim državnim tijelima na razini razdjela organizacijske klasifikacije do 15. srpnja tekuće godine.

(2) Ministarstva i druga državna tijela iz stavka 1. ovoga članka dužna su usklađene prijedloge financijskih planova dostaviti Ministarstvu financija do kraja srpnja tekuće godine.

Članak 32.

Proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su dostaviti prijedlog financijskog plana upravnom tijelu za financije najkasnije do 15. rujna tekuće godine.

PLAN RAZVOJNIH PROGRAMA

Članak 33.

(1) Proračunski korisnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izrađuje prijedlog plana razvojnog programa s obrazloženjem i predlaže ga upravnom tijelu nadležnom za proračunskog korisnika.

(2) Prijedlog plana razvojnog programa iz stavka 1. ovoga članka mora biti usklađen s prijedlogom financijskog plana proračunskog korisnika.

(3) Upravno tijelo nadležno za proračunskog korisnika iz stavka 1. ovoga članka izrađuje zajednički prijedlog plana razvojnog programa koji mora biti usklađen s prijedlogom proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i dostavlja ga upravnom tijelu za financije.

Članak 34.

(1) U planu razvojnih programa iskazuju se planirani rashodi proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave vezani uz provođenje investicija, davanje kapitalnih pomoći i donacija u sljedeće tri godine, koji su razrađeni:

1. po pojedinim programima,
2. po godinama u kojima će rashodi za programe teretiti proračune sljedećih godina,
3. po izvorima financiranja za cjelovitu izvedbu programa.

(2) Plan razvojnih programa iz stavka 1. ovoga članka usklađuje se svake godine.

PRIJEDLOG FINACIJSKOG PLANA IZVANPRORAČUNSKOG KORISNIKA

Članak 35.

(1) Izvanproračunski korisnik državnog proračuna mora pripremiti prijedlog financijskog plana na osnovi uputa iz članka 26. ovoga Zakona.

(2) Prijedlog financijskog plana izvanproračunski korisnik dostavlja nadležnom ministarstvu koje ga zajedno sa svojim financijskim planom dostavlja Ministarstvu financija.

(3) Sabor daje suglasnost na prijedlog financijskog plana iz stavka 2. ovoga članka zajedno s donošenjem državnog proračuna.

Članak 36.

(1) Izvanproračunski korisnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mora pripremiti prijedlog financijskog plana na osnovi uputa iz članka 27. ovoga Zakona.

(2) Prijedlog financijskog plana izvanproračunski korisnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavlja upravnom tijelu za financije.

(3) Predstavničko tijelo daje suglasnost na prijedlog financijskog plana iz stavka 2. ovoga članka zajedno s donošenjem proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

IV. POSTUPAK DONOŠENJA PRORAČUNA

PREDLAGANJE PRORAČUNA

Članak 37.

(1) Ministarstvo financija, odnosno upravno tijelo za financije, razmatra prijedloge i usklađuje financijske planove s procijenjenim prihodima i primicima.

(2) Ministarstvo financija, odnosno upravno tijelo za financije, izrađuje nacrt proračuna za proračunsku godinu i projekciju za sljedeće dvije godine te ih dostavlja Vladi, odnosno poglavarstvu do 15. listopada tekuće godine.

(3) Ako tijekom rasprave o predloženom državnom proračunu između ministra financija i proračunskog korisnika, odnosno ministara odgovornih za pojedine proračunske korisnike dođe do neslaganja, ministar financija izrađuje izvještaj za predsjednika Vlade, koji o tome donosi konačnu odluku.

(4) Vlada, odnosno poglavarstvo, utvrđuje prijedlog proračuna i projekcija te ih dostavlja Saboru, odnosno predstavničkom tijelu, na donošenje do 15. studenoga tekuće godine.

(5) Odredbe stavka 3. ovoga članka na odgovarajući se način odnose na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

RASPRAVA O PRORAČUNU

Članak 38.

(1) Sve izmjene i dopune koje Sabor usvoji na predloženi državni proračun i projekcije moraju biti u skladu s utvrđenom svotom dopuštenog manjka državnog proračuna i projekcija.

(2) Tijekom rasprave o prijedlogu državnog proračuna i projekcija podneseni se amandmani kojima se predlaže povećanje proračunskih rashoda i izdataka iznad iznosa utvrđenih prijedlogom državnog proračuna i projekcija mogu prihvatiti pod uvjetom da se istodobno predloži smanjenje drugih rashoda i izdataka u posebnom dijelu proračuna.

(3) Prijedlozi iz stavka 2. ovoga članka ne smiju biti na teret proračunske zalihe ili na teret do latnog zaduživanja.

(4) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način odnose na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

DONOŠENJE PRORAČUNA I PROJEKCIJA

Članak 39.

(1) Sabor, odnosno predstavničko tijelo, mora donijeti proračun na razini podskupine ekonomske klasifikacije za iduću proračunsku godinu i projekciju na razini skupine ekonomske klasifikacije za sljedeće dvije proračunske godine do konca tekuće godine i to u roku koji omogućuje primjenu proračuna s 1. siječnjem godine za koju se donosi proračun.

(2) Izmjene i dopune proračuna provode se po postupku za donošenje proračuna.

(3) Propis iz stavka 1. i 2. ovoga članka objavljuje se u „Narodnim novinama“, odnosno u službenom glasilu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

DOSTAVLJANJE PRORAČUNA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 40.

Predsjednik poglavarstva dostavlja proračun, odluku o izvršavanju proračuna te izmjene i dopune proračuna Ministarstvu financija, a proračun, odluku o izvršavanju proračuna te izmjene i dopune proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Državnom uredu za reviziju, u roku od 15 dana od njihova donošenja.

MJESEČNI FINACIJSKI PLAN PRORAČUNSKIH KORISNIKA

Članak 41.

(1) Temeljem iznosa planiranih državnim proračunom, proračunski korisnik državnog proračuna mora izraditi financijski plan po mjesecima, za cijelu godinu u skladu s planiranim dospijućem obveza.

(2) Financijski plan iz stavka 1. ovoga članka mora se izraditi do 15. siječnja tekuće godine.

(3) Ministarstvo financija razmatra i odobrava financijske planove proračunskih korisnika državnog proračuna kako bi utvrdilo da su u skladu s državnim proračunom koji je usvojio Sabor.

(4) Tijekom godine mjesečni financijski planovi mogu se mijenjati u skladu s promjenama u dospijuću obveza, odobrenim preraspodjelama te izmjenama i dopunama državnog proračuna.

(5) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihove proračunske korisnike.

PRIVREMENO FINANCIRANJE DRŽAVE, ODNOSNO JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 42.

(1) Ako Sabor, odnosno predstavničko tijelo, ne donese proračun prije početka proračunske godine, privremeno se, na osnovi odluke o privremenom financiranju, nastavlja financiranje poslova, funkcija i programa državnih tijela i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u visini koja je neophodna za njihovo obavljanje i izvršavanje te prava primatelja sredstava proračuna utvrđena zakonima i drugim propisima donesenim temeljem zakona (dalje u tekstu: privremeno financiranje).

(2) Odluku o privremenom financiranju donosi Sabor, odnosno predstavničko tijelo.

(3) Privremeno financiranje, u smislu stavka 1. ovoga članka, obavlja se razmjerno prihodima ostvarenima u istom razdoblju prema proračunu za prethodnu godinu, a najviše do 1/4 ukupno ostvarenih prihoda bez primitaka.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, uplaćene i prenesene, a manje planirane ili neplanirane pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene te namjenski primici od zaduživanja mogu se izvršavati iznad visine utvrđene u stavku 3. ovoga članka uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija, odnosno poglavarstva.

(5) Privremeno financiranje obavlja se najduže za prva tri mjeseca proračunske godine.

(6) U razdoblju privremenog financiranja financiraju se isti programi, a korisnici ne smiju povećavati broj zaposlenih u odnosu na stanje 31. prosinca prethodne godine.

(7) U razdoblju privremenog financiranja proračunski korisnici ne smiju preuzimati nove obveze.

(8) Nakon protoka privremenog financiranja, u tom razdoblju ostvareni prihodi i primici te izvršeni rashodi i izdaci uključuju se u proračun tekuće godine.

PRIVREMENE MJERE ZA URAVNOTEŽENJE PRORAČUNA TE IZMJENE I DOPUNE PRORAČUNA

Članak 43.

(1) Ako se u tijeku proračunske godine zbog nastanka novih obveza za državni proračun ili promjena gospodarskih kretanja povećaju rashodi i/ili izdaci, odnosno smanje prihodi i/ili primici državnog proračuna, Vlada može, na prijedlog Ministarstva financija, obustaviti izvršavanje pojedinih rashoda i/ili izdataka (dalje u tekstu: privremena obustava izvršavanja). Mjerama privremene obustave izvršavanja Vlada može:

- zaustaviti preuzimanje obveza i/ili
- predložiti produljenje ugovorenih rokova plaćanja i/ili
- zaustaviti preraspodjelu proračunskih sredstava.

(2) Vlada može, uz mjere iz stavka 1. ovoga članka, donijeti odluku da proračunski korisnici državnog proračuna moraju dobiti prethodnu suglasnost Ministarstva financija za sklapanje ugovora.

(3) Ministarstvo financija izrađuje prijedlog mjera privremene obustave izvršavanja, uz sudjelovanje ministarstava i drugih državnih tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije. Mjere privremene obustave izvršavanja moraju se jednakomjerno odnositi na sva ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije.

(4) O odluci iz stavka 2. ovoga članka Vlada mora obavijestiti Sabor odmah nakon njezina usvajanja.

(5) Ako se za vrijeme provođenja mjera privremene obustave izvršavanja državnog proračuna državni proračun ne može uravnotežiti, Vlada mora najkasnije u roku od 15 dana prije isteka roka za privremenu obustavu izvršavanja državnog proračuna, predložiti izmjene i dopune državnog proračuna.

(6) Izmjenama i dopunama državnog proračuna koje usvoji Sabor uravnotežuju se prihodi i primici, odnosno rashodi i izdaci državnog proračuna.

(7) U tijeku postupka izmjena i dopuna proračuna Vlada može, na prijedlog ministra financija, ponovno privremeno obustaviti izvršavanje pojedinih rashoda i/ili izdataka.

(8) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

PREUZIMANJE OBVEZA NA TERET PRORAČUNA

Članak 44.

(1) Proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze na teret državnog proračuna tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene državnim proračunom ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uvjeti, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(2) Proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama, uz suglasnost Vlade, a na prijedlog ministra financija.

(3) Ograničenje iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se na obveze povezane sa zaduživanjem države i s upravljanjem državnim dugom, te obveze preuzete temeljem međunarodnih sporazuma.

(4) Plaćanja koja proizlaze iz obveza preuzetih u skladu s ovim člankom proračunski korisnici državnog proračuna moraju kao obvezu uključiti u financijski plan u godini u kojoj obveza dopijeva.

(5) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

PREUZIMANJE OBVEZA PO INVESTICIJSKIM PROJEKTIMA

Članak 45.

(1) Proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze po investicijskim projektima tek po provedenom stručnom vrednovanju i ocijenjenoj opravdanosti i učinkovitosti investicijskog projekta.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Vlada će uredbom propisati metodologiju pripreme, ocjene i izvedbe investicijskih projekata.

PRERASPODJELA SREDSTAVA

Članak 46.

(1) Proračunska sredstva ne mogu se preraspodijeliti, osim pod uvjetima i na način kako je utvrđeno ovim Zakonom i zakonom o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

(2) Iznimno, ako se preraspodjela ne izvrši u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, preraspodjela sredstava na proračunskim stavkama kod proračunskih korisnika državnog proračuna ili između proračunskih korisnika državnog proračuna, i kod izvanproračunskih korisnika državnog proračuna može se izvršiti najviše do 5% rashoda i izdataka na proračunskoj stavci donesenoj od strane Sabora koja se umanjuje, ako to odobri ministar financija.

(3) Uz zahtjev za preraspodjelom odobrenih sredstava proračunski korisnik državnog proračuna mora priložiti odgovarajuću dokumentaciju temeljem koje se Ministarstvu financija daju na uvid razlozi potrebe za dodatnim sredstvima na proračunskoj stavci koja se povećava do kraja godine, odnosno razlozi za smanjenje odobrenih proračunskih stavki.

(4) Proračunska sredstva ne mogu se, osim pod uvjetima propisanim zakonom o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna, preraspodijeliti između Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja.

(5) Vlada, odnosno poglavarstvo o preraspodjelama izvještava Sabor, odnosno predstavničko tijelo u roku utvrđenom u zakonu o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odluci o izvršavanju proračuna.

V. IZVRŠAVANJE PRORAČUNA

PRIHODI I PRIMICI PRORAČUNA TE UPLATE U PRORAČUN

Članak 47.

(1) Proračunski korisnici i tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama.

(2) Prihodi proračuna ubiru se i uplaćuju u proračun u skladu sa zakonom ili drugim propisima, neovisno o visini prihoda planiranih u proračunu.

NAMJENSKI PRIHODI I PRIMICI

Članak 48.

(1) Namjenski prihodi i primici proračuna jesu pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene, prihodi od prodaje ili zamjene imovine u vlasništvu države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, naknade s naslova osiguranja i namjenski primici od zaduživanja i prodaje dionica i udjela.

(2) Prihodi i primici iz stavka 1. ovoga članka uplaćuju se u proračun.

(3) Zakonom o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna određuje se izuzeće od obveze uplate prihoda i primitaka iz stavka 1. ovoga članka u proračun.

Članak 49.

Namjenski prihodi i primici koji nisu iskorišteni u prethodnoj godini, prenose se u proračun za tekuću proračunsku godinu.

Članak 50.

(1) Ako su namjenski prihodi i primici uplaćeni u nižem opsegu nego što je iskazano u državnom proračunu, korisnik može preuzeti i plaćati obveze samo u visini stvarno uplaćenih, odnosno raspoloživih sredstava.

(2) Uplaćene i prenesene, a manje planirane pomoći, donacije i prihodi za posebne namjene mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u državnom proračunu, a do visine uplaćenih, odnosno prenesenih sredstava.

(3) Uplaćeni i preneseni, a manje planirani namjenski primici od zaduživanja mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u državnom proračunu, a do visine uplaćenih, odnosno prenesenih sredstava, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija.

(4) Uplaćene i prenesene, a neplanirane pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene i namjenski primici od zaduživanja mogu se koristiti prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima u državnom proračunu uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija.

(5) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 51.

Za iznos nenamjenski utrošenih sredstava iz članka 48. ovoga Zakona proračunskom korisniku umanjit će se proračunska sredstva u godini u kojoj nenamjenski utrošena sredstva mora vratiti.

VLASTITI PRIHODI

Članak 52.

(1) Vlastiti prihodi jesu prihodi koje proračunski korisnici ostvaruju od obavljanja poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima koji se ne financiraju iz proračuna.

(2) Prihodi iz stavka 1. ovoga članka uplaćuju se u proračun.

(3) Vlastiti prihodi koji nisu iskorišteni u prethodnoj godini, ne prenose se u proračun za tekuću proračunsku godinu.

4) Zakonom o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna, određuje se izuzeće od obveze uplate prihoda iz stavka 1. ovoga članka u proračun.

ISPLATA SREDSTAVA IZ PRORAČUNA

Članak 53.

(1) Plaćanje predujma moguće je samo iznimno, temeljem suglasnosti ministra financija, odnosno predsjednika poglavarstva.

(2) Iznimno, proračunski korisnik može plaćati predujmom bez suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka do iznosa utvrđenog u zakonu o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odluci o izvršavanju proračuna.

Članak 54.

(1) Svaki rashod i izdatak iz proračuna mora se temeljiti na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj ispravi kojom se dokazuje obveza plaćanja.

(2) Odgovorna osoba mora prije isplate provjeriti i potpisati pravni temelj i visinu obveze koja proizlazi iz knjigovodstvene isprave.

Članak 55.

(1) Proračun se izvršava u skladu s raspoloživim sredstvima i dospjelim obvezama.

(2) Otplate glavnice i kamata državnog duga i državnih jamstava mogu se izvršavati u iznosima iznad planiranih.

(3) Ako aktivnosti i projekti za koje su sredstva osigurana u proračunu tekuće godine nisu izvršeni do visine utvrđene proračunom, mogu se u toj visini izvršavati u sljedećoj godini na način i pod uvjetima propisanim zakonom o izvršavanju državnog proračuna odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

(4) Ministar financija razrađuje pravilnikom, a predstavničko tijelo svojim aktom, način i uvjete izvršavanja proračuna s računa proračuna.

PRORAČUNSKA ZALIHA

Članak 56.

(1) U proračunu se utvrđuju sredstva za proračunsku zalihi.

(2) Sredstva proračunske zalihe koriste se za nepredviđene namjene, za koje u proračunu nisu osigurana sredstva, ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dostatna sredstva jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti.

(3) Sredstva proračunske zalihe koriste se za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških nesreća ili izvanrednih događaja i ostalih nepredvidivih nesreća, te za druge nepredviđene rashode tijekom godine.

(4) Sredstva proračunske zalihe iz stavka 2. i 3. ovoga članka mogu iznositi najviše 0,50 posto planiranih proračunskih prihoda bez primitaka.

(5) Visina sredstava proračunske zalihe iz stavka 4. ovoga članka utvrđuje se zakonom o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

(6) Sredstva proračunske zalihe ne mogu se koristiti za pozajmljivanje.

Članak 57.

(1) O korištenju sredstava proračunske zalihe iz članka 56. ovoga Zakona odlučuje Vlada, odnosno poglavarstvo, predsjednik Vlade, odnosno predsjednik poglavarstva i ministar financija.

(2) Visina korištenja sredstava iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se zakonom o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

(3) Ministar financija obvezan je svaki mjesec izvijestiti Vladu, a predsjednik poglavarstva poglavarstvo o korištenju proračunske zalihe iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 58.

Ako se tijekom godine, temeljem propisa, smanji djelokrug ili nadležnost proračunskog korisnika, zbog čega se smanjuju sredstva, ili ako se ukine proračunski korisnik, neutrošena sredstva za njegove rashode i izdatke prenose se u proračunsku zalihu ili proračunskom korisniku koji preuzme njegove poslove.

POVRAT SREDSTAVA U PRORAČUN

Članak 59.

(1) Ako se naknadno utvrdi da je isplata iz proračuna izvršena nezakonito i/ili neopravdano, proračunski korisnik mora odmah zahtijevati povrat proračunskih sredstava u proračun.

(2) Ako se proračunskim nadzorom utvrdi da su sredstva korištena suprotno zakonu ili proračunu, inspektor proračunskog nadzora donosi rješenje o povratu sredstava u proračun.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Ministar financija uređuje pravilnikom iz članka 55. stavka 4. način povrata sredstava i vođenja evidencija o povratu sredstava iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

SUSTAV RAČUNA ZA IZVRŠAVANJE DRŽAVNOG PRORAČUNA I PRORAČUNA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 60.

(1) Državni proračun i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju jedan račun za sva plaćanja.

(2) Proračunski korisnici imaju jedan račun koji je dio računa proračuna iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Odgovorna osoba proračuna, odnosno proračunskog korisnika otvara račun iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

**VI. UPRAVLJANJE IMOVINOM DRŽAVE I JEDINICA LOKALNE I
PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
IMOVINA DRŽAVE I JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE)
SAMOUPRAVE**

Članak 61.

(1) Imovina države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, prema ovome Zakonu, jest financijska i nefinancijska imovina u vlasništvu države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Za izvršavanje javnih službi i djelatnosti u javnom interesu može država, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave svojom imovinom osnovati ustanove, trgovačka društva i druge pravne osobe.

UPRAVLJANJE NOVČANIM SREDSTVIMA

Članak 62.

(1) Raspoloživim novčanim sredstvima na računu proračuna u skladu sa člankom 60. ovoga Zakona upravlja ministar financija, odnosno predsjednik poglavarstva.

(2) Novčana sredstva iz stavka 1. ovoga članka mogu se polagati u Hrvatsku narodnu banku, poslovnu banku te ulagati u državne vrijednosne papire, poštujući načela sigurnosti, likvidnosti i isplativosti ulaganja.

(3) Odluku o izboru banke iz stavka 2. ovoga članka donosi ministar financija, odnosno predsjednik poglavarstva.

(4) Novčana sredstva iz stavka 1. ovoga članka ne smiju se ulagati u dionice i udjele trgovačkih društava.

OBVEZE PRAVNIH OSOBA U VEZI S IZVJEŠTAVANJEM

Članak 63.

(1) Pravne osobe u kojima Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima najmanje 25 posto udjela u kapitalu moraju najkasnije u roku od 9 mjeseci nakon isteka poslovne godine, ali najmanje 30 dana prije objave poziva za sjednicu skupštine, dostaviti Ministarstvu financija, odnosno poglavarstvu dnevni red sjednice skupštine te podnijeti sve revizijske izvještaje i izvještaje nadzornih tijela za proteklu poslovnu godinu, ako ih ne sadrži dnevni red sjednice skupštine.

(2) Vlada, odnosno poglavarstvo može podnijeti Saboru zahtjev za izvanrednu reviziju poslovanja pravnih osoba u kojima Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima najmanje 25 posto udjela u kapitalu.

**OSNIVANJE I PRESTANAK PRAVNIH OSOBA TE STJECANJE I PRODAJA
KAPITALNIH ULOGA U TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA**

Članak 64.

(1) O osnivanju i prestanku pravnih osoba čiji je osnivač ili suosnivač država, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odlučuje Sabor, odnosno predstavničko tijelo na prijedlog Vlade, odnosno poglavarstva, osim ako posebnim zakonima ili Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi nije drugačije utvrđeno.

(2) Vlada, odnosno predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave može, na prijedlog nadležnog ministra, odnosno poglavarstva odlučiti o kupnji dionica ili udjela u trgovačkom društvu ako su za kupnju osigurana sredstva u proračunu i ako se s time štiti javni interes, odnosno interes jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Odredbe stavka 2. ovoga članka ne odnose se na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su korisnici pomoći za područja posebne državne skrbi iz državnog proračuna.

(4) U slučaju da prestane javni interes Republike Hrvatske, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za vlasništvo dionica ili udjela u kapitalu pravnih osoba, Sabor, odnosno predstavničko tijelo, na prijedlog Vlade, odnosno poglavarstva, odlučuje da se dionice, odnosno udjeli u kapitalu prodaju, ako to nije u suprotnosti s posebnim zakonom.

PRODAJA DIONICA I UDJELA U KAPITALU DRŽAVE I JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 65.

(1) Primici od prodaje dionica i udjela iz članka 64. ovoga Zakona koriste se samo za otplatu duga u Računu financiranja.

(2) Ako se sredstva iz stavka 1. ovoga članka ostvare u iznosu većem od potrebnog za otplatu duga iz stavka 1., koristit će se za nabavu nefinancijske i financijske imovine.

(3) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

NAPLATA REGRESNIH ZAHTJEVA S NASLOVA JAMSTVA

Članak 66.

(1) Ako su za ispunjenje obveza iz ugovora o zajmu ili drugih obveza, za koje je proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dao jamstvo korištena sredstva proračuna, uspostavlja se potraživanje od glavnoga dužnika umjesto kojega je bila plaćena obveza.

(2) Predsjednik poglavarstva odmah nakon izvršenja plaćanja obveza iz stavka 1. ovoga članka pokreće postupak za naplatu regresnog zahtjeva od glavnoga dužnika na osnovi ugovora o osiguranju potraživanja.

PRETVARANJE POTRAŽIVANJA U UDJEL U KAPITALU

Članak 67.

(1) Republika Hrvatska može steći udjel u kapitalu trgovačkih društava bez naknade i iz sredstava proračuna.

(2) Udjele u kapitalu trgovačkog društva Republika Hrvatska može stjecati:

1. pretvaranjem potraživanja po osnovi neplaćenih poreza, doprinosa i drugih obveznih davanja dužnika,
2. pretvaranjem potraživanja s osnova danih zajmova i plaćenih jamstava,
3. ulaganjem pokretnina i nekretnina, osim nekretnina koje se koriste za obavljanje javnih službi,

4. zamjenom dionica i udjela,
5. kupnjom iz sredstava državnog proračuna.

(3) O stjecanju udjela Republike Hrvatske u kapitalu trgovačkog društva iz stavka 2. točke 1., 2., 3. i 4. ovoga članka odlučuje Vlada, na prijedlog nadležnog ministarstva, s kojim se suglasilo Ministarstvo financija.

(4) O stjecanju udjela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u kapitalu trgovačkog društva iz stavka 2. točke 2., 3. i 4. ovoga članka odlučuje predstavničko tijelo na prijedlog poglavarstva.

OTPIS, DJELOMIČAN OTPIS, ODGODA I OBROČNO PLAĆANJE DUGA

Članak 68.

(1) Vlada može na prijedlog ministra financija, a na zahtjev dužnika, uz primjereno osiguranje i kamate, odgoditi plaćanje ili odobriti obročnu otplatu duga ako se time bitno poboljšavaju dužnikove mogućnosti otplate duga od kojega inače ne bi bilo moguće naplatiti cjelokupan dug.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka ministar financija može na zahtjev dužnika, uz primjereno osiguranje i kamate, odgoditi plaćanje ili odobriti obročnu otplatu duga do iznosa utvrđenog zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

(3) Ministar financija može zahtijevati isplatu cjelokupnog duga, čija je naplata odgođena ako koji od obroka nije pravodobno plaćen.

(4) Vlada može na prijedlog ministra financija prodati, otpisati ili djelomično otpisati potraživanje.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka ministar financija može prodati, otpisati ili djelomično otpisati potraživanje do iznosa utvrđenog zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

(6) Odredbe stavaka 1. do 5. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(7) Vlada će uredbom propisati kriterije, mjerila i postupak za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te otpis ili djelomičan otpis potraživanja iz ovoga članka za državu i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(8) Pod dugovima se u ovom članku ne podrazumijevaju dugovi prema državi, odnosno jedinici lokalne i područne samouprave s naslova javnih davanja.

STJECANJE NEFINANCIJSKE DUGOTRAJNE IMOVINE DRŽAVE I JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 69.

(1) Nefinancijska dugotrajna imovina može se stjecati kupnjom samo u opsegu potrebnom za ispunjavanje zadaća proračunskih korisnika.

(2) Za stjecanje imovine bez naknade proračunski korisnik iz stavka 1. ovoga članka treba dobiti prethodnu suglasnost Vlade, odnosno poglavarstva ili drugog statutom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ovlaštenog tijela, ako bi takvo stjecanje prouzročilo veće troškove za državu, odnosno jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave.

**SREDSTVA OD PRODAJE I ZAMJENE NEFINANCIJSKE DUGOTRAJNE
IMOVINE DRŽAVE ODNOSNO JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE
(REGIONALNE) SAMOUPRAVE I OD NADOKNADE ŠTETE S OSNOVE
OSIGURANJA**

Članak 70.

(1) Sredstva od prodaje i zamjene nefinancijske dugotrajne imovine države, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i od nadoknade štete s osnove osiguranja koriste se samo za kapitalne rashode države, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Kapitalni rashodi iz stavka 1. ovoga članka jesu rashodi za nabavu nefinancijske imovine, rashodi za održavanje nefinancijske imovine, kapitalne pomoći koje se daju trgovačkim društvima u kojima država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima odlučujući utjecaj na upravljanje za nabavu nefinancijske imovine i dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu, te ulaganja u dionice i udjele trgovačkih društava.

(3) Odredbe ovog članka u dijelu koji se odnosi na ulaganja u dionice i udjele trgovačkih društava ne odnose se na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 64. stavka 3. ovoga Zakona.

**VII. ZADUŽIVANJE, UPRAVLJANJE DUGOVIMA, JAMSTVA DRŽAVE I
JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE TE
JAVNOG SEKTORA**

ZADUŽIVANJE I DRŽAVNI DUG

Članak 71.

(1) Osnovni cilj zaduživanja i upravljanja dugom jest osiguranje financijskih potreba državnog proračuna postizanjem najnižeg srednjoročnog i dugoročnog troška financiranja uz preuzimanje razboritog stupnja rizika.

(2) Zaduzivanje se može provesti u zemlji i inozemstvu u opsegu propisanom zakonom.

(3) Zakonom o izvršavanju državnog proračuna utvrđuje se gornji iznos novog zaduživanja, kao i obveza s osnove tekućih otplata državnoga duga.

(4) U razdoblju privremenog financiranja država se može zadužiti do iznosa koji je potreban za otplatu dospjele glavnice državnoga duga u tom razdoblju.

Članak 72.

(1) Zaduzivanje se provodi u svrhu:

1. financiranja deficita državnog proračuna,
2. financiranja investicijskih projekata i posebnih programa, prema odobrenju Sabora,
3. isplate tekućih otplata državnog duga,
4. podmirenja dospjelih plaćanja u svezi s državnim jamstvima,
5. upravljanja likvidnošću proračuna,
6. pokrivanja potreba Hrvatske narodne banke za valutnom rezervom.

(2) Zaduzivanje u svrhu prijevremenog otkupa državnog duga provodi se s ciljem:

1. smanjenja postojeće visine troškova otplate državnoga duga,
2. produženja prosječnog vremena dospijeca (promjena trajanja otplate) državnoga duga,
3. postizanja uravnoteženog rasporeda plaćanja otplate državnoga duga.
- 4.

Članak 73.

Zakonom o izvršavanju državnog proračuna utvrđuje se za proračunsku godinu ukupan iznos novoga državnog duga i državnih jamstava koja se mogu preuzeti ili izdati u tijeku proračunske godine i ukupan iznos državnoga duga na kraju proračunske godine.

Članak 74.

Omjer nepodmirenog iznosa državnog duga na kraju godine u odnosu na projekciju bruto domaćeg proizvoda može biti veći od prošlogodišnjeg omjera, s tim da navedeni omjer ne bude veći od 60 posto bruto domaćeg proizvoda.

Članak 75.

(1) Odluka o visini zaduživanja i iznosu državnih jamstava donosi se u skladu s iznosima i namjenama utvrđenima godišnjim proračunom i zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

(2) Ministar financija donosi odluku o zaduživanju državnog proračuna do visine utvrđene sukladno stavku 1. ovoga članka, te potpisuje ugovore o zaduživanju državnog proračuna i državna jamstva.

(3) Vlada može predložiti mjere ograničenja u vezi sa zaduživanjem jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i izvanproračunskih korisnika navedenih u zakonu o izvršavanju državnog proračuna za određenu godinu.

(4) Ministarstvo financija vodi popis duga, danih jamstava i zajmova.

Članak 76.

(1) Državni dug može se ugovoriti i platiti u kunama ili stranoj valuti.

(2) Dospjele obveze s naslova plaćanja kamata i glavnice državnoga duga prioriteta su plaćanja države.

UPRAVLJANJE DRŽAVNIM DUGOM

Članak 77.

(1) Država može uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira stjecati sredstva potrebna za povrat državnoga duga prije njegova dospijeca ili za otkup vlastitih vrijednosnih papira.

(2) Ministar financija može prijevremeno otkupiti državne obveznice te prijevremeno otplatiti kredite i zajmove kada je otkup obveznica i prijevremena otplata kredita i zajmova dopuštena ugovorom, u slučaju da se prijevremeno plaćanje može obaviti sredstvima iz povoljnijeg oblika zaduživanja te će se time ostvariti ušteda u otplati kamata i druge pogodnosti.

(3) Ministar financija može sklopiti poslove s izvedenim financijskim instrumentima radi postizanja povoljnije ročnosti, valutne ili kamatne strukture državnoga duga te što manjeg rizika pri međuvalutnim promjenama i porastu kamatnih stopa.

(4) Zaduživanje radi prijevremenog otkupa obveznica te prijevremene otplate kredita i zajmova ne ulaze u ograničenja iz članka 71. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 78.

(1) Ministar financija može pozajmljena sredstva prenijeti državnim tijelima, financijskim institucijama i/ili drugim pravnim subjektima u skladu s ugovornim uvjetima, u slučaju kada se ugovorom o kreditu ili ugovorom o zajmu omogućava namjensko financiranje.

(2) Državna tijela, financijske institucije i/ili drugi pravni subjekti iz stavka 1. ovoga članka mogu koristiti primljena sredstva za financiranje investicijskih projekata ili aktivnosti trećih strana koje ispunjavanju zahtjeve vjerovnika.

(3) Državna tijela, financijske institucije i/ili drugi pravni subjekti iz stavka 1. ovoga članka po svakoj poslovnoj promjeni dostavljaju Ministarstvu financija knjigovodstvenu dokumentaciju o stanju i kretanju sredstava u okviru odobrenog kredita ili zajma na način koji odredi ministar financija.

UVJETI I NAČINI SKLAPANJA UGOVORA O KREDITU, UGOVORA O ZAJMU I DAVANJE DRŽAVNIH JAMSTAVA

Članak 79.

(1) Zakonom o izvršavanju državnog proračuna Sabor može ovlastiti Vladu da sklapa ugovore o kreditu i ugovore o zajmu za određene namjene i daje jamstva za određene domaće pravne osobe u okviru svote za te namjene, utvrđene državnim proračunom za svaku pojedinu godinu.

(2) Na prijedlog Ministarstva financija Vlada daje suglasnost za ugovore i jamstva iz stavka 1. ovoga članka na temelju posebne odluke za svaki pojedini posao.

Članak 80.

(1) Odluku o davanju državnih jamstava donosi Vlada, osim državnih jamstava koja su u nadležnosti Sabora.

(2) Ministarstvo financija sudjeluje u pregovorima o uzimanju kredita ili zajma s državnim jamstvom te u ime Vlade odobrava ugovore o davanju državnih jamstava u skladu s odlukom Vlade.

(3) Vlada može odrediti i druga državna tijela da zajedno s Ministarstvom financija sudjeluju u pregovorima o kreditima ili zajmovima s državnim jamstvom.

(4) Ministar financija pravilnikom propisuje uvjete i način davanja državnih jamstava.

Članak 81.

(1) Država sklapa ugovor o kreditu ili ugovor o zajmu s nerezidentom i daje jamstvo po tim ugovorima s nerezidentom sukladno zakonu o izvršavanju državnog proračuna ili na temelju posebnog zakona za svaki ugovor.

(2) Ugovori o kreditu, ugovori o zajmu i ugovori o jamstvu iz stavka 1. ovoga članka, sklopljeni s nerezidentima koji su subjekti međunarodnog prava, te međunarodni ugovori na osnovi sukcesije na temelju kojih za državu nastaju ili mogu proisteći financijske obveze potvrđuju se zakonom.

(3) Zakonom iz stavka 1. i 2. ovoga članka uređuju se izvori financijskih sredstava te uvjeti i načini podmirivanja obveza države koje proistječu ili mogu proisteći na osnovi ugovorenih kredita, zajmova ili jamstava.

(4) Ministar financija sklapa poseban ugovor s korisnikom kredita ili zajma za jamstva iz stavka 1. ovoga članka nakon potpisivanja ugovora o jamstvu, a prije pokretanja postupka iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Republika Hrvatska će ugovorom iz stavka 4. ovoga članka, steći prava vjerovnika na iznos izvršenog plaćanja u vezi s obvezama iz ugovora o kreditu ili zajmu.

(6) O kreditnim poslovima s inozemstvom izvješćuje se Hrvatska narodna banka, na način i u rokovima koje određuje Hrvatska narodna banka.

Članak 82.

(1) Pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom državnom vlasništvu sklapa ugovore o kreditu, ugovore o zajmu ili daje jamstva na osnovi odluke o suglasnosti Vlade, ako vrijednost posla ili jamstvo prelazi iznos utvrđen zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

(2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka sadrži odredbe o obvezi otplate kredita ili zajma do konačne otplate i odredbe o ostalim jamstvima glede obeštećenja i osiguranja državnog proračuna u slučaju promjene vlasničkih odnosa kod korisnika kredita, zajma ili jamstva.

(3) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka mora osigurati da se ugovori o kreditu i ugovori o zajmu ne sklapaju s namjerom izbjegavanja odredbe stavka 1. ovoga članka.

Članak 83.

Prijedlozi izmjena i dopuna ugovora o kreditu, ugovora o zajmu ili ugovora o jamstvu, kada su državna jamstva već dana, daju se uz prethodno odobrenje ministra financija.

Članak 84.

(1) Korisnici kredita i zajmova s državnim jamstvom svaki mjesec do 15-og u mjesecu Ministarstvu financija dostavljaju informacije o stanju sredstava odobrenog kredita i zajma.

(2) Ministar financija može prema potrebi zatražiti dodatne informacije o kreditima i zajmovima s državnim jamstvom od tijela državne uprave koja su predložila davanje državnoga jamstva.

Članak 85.

(1) Korisnici kredita i zajmova s državnim jamstvom dužni su uredno i redovito plaćati sve obveze prema vjerovniku.

(2) Plaćanje u vezi s danim državnim jamstvom izvršava se:

1. kada korisnik kredita ili zajma ne izvrši potpuno ili djelomično plaćanje u skladu s uvjetima iz ugovora o kreditu ili ugovora o zajmu,

2. kada vjerovnik poduzme mjere i aktivnosti koje su utvrđene ugovorom o kreditu ili ugovorom o zajmu.

(3) Kada se uvjeti iz stavka 2. točke 2. ovog članka ne uređuju ugovorom o davanju državnog jamstva, ministar financija s vjerovnikom utvrđuje mjere koje će se poduzeti u slučaju dospjeća naplate iz državnog jamstva i rokove u kojima država treba podmiriti dospjele neplaćene obveze sukladno posebnim propisima.

(4) Ministar financija posebnim ugovorom s korisnikom kredita ili zajma s državnim jamstvom utvrđuje način na koji država stječe prava vjerovnika za iznos izvršenog plaćanja s osnova državnog jamstva.

(5) Korisnik kredita ili zajma dužan je izvršiti povrat svakog iznosa koji je Ministarstvo financija platilo s osnova državnog jamstva.

(6) Ministar financija je ovlašten poduzimati sve mjere utvrđene ugovorom i zakonskim propisima za povrat iznosa plaćenih s osnova državnog jamstva.

ZADUŽIVANJE I DAVANJE JAMSTVA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 86.

(1) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se zaduživati uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira.

(2) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izdaje vrijednosne papire temeljem zakona.

Članak 87.

(1) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se dugoročno zadužiti samo za investiciju koja se financira iz njezina proračuna, a koju potvrdi njezino predstavničko tijelo uz suglasnost Vlade, a na prijedlog ministra financija.

(2) Ugovor o zaduživanju sklapa predsjednik poglavarstva na osnovi donesenog proračuna, uz suglasnost Vlade, a na prijedlog ministra financija.

(3) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka obvezni je prilog ugovora o zaduživanju.

(4) O zahtjevu za davanje suglasnosti za zaduživanje Vlada odlučuje u roku od 40 dana nakon podnošenja potpunog zahtjeva.

(5) Suglasnost se ne izdaje ako je zahtjev u suprotnosti sa zakonom.

(6) Ministar financija pravilnikom propisuje obvezne sastojke zahtjeva, obvezne priloge i dokumentaciju, način izvještavanja o zaduživanju te o davanju suglasnosti za zaduživanje, davanje jamstava i suglasnosti.

(7) Ugovor sklopljen protivno odredbama stavka 2. ovoga članka ništetan je.

(8) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je izvijestiti Ministarstvo financija o sklopljenom ugovoru u roku od 8 dana od dana sklapanja.

(9) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je izvještavati Ministarstvo financija unutar proračunske godine, tromjesečno, do 10. u mjesecu za prethodno izvještajno razdoblje o otplati zajma za koji je dobila suglasnost Vlade iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 88.

(1) Ukupna godišnja obveza jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 86. ovoga Zakona može iznositi najviše do 20 posto ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje.

(2) U iznos ukupne godišnje obveze iz stavka 1. ovoga članka uključen je iznos prosječnog godišnjeg anuiteta po kreditima, zajmovima, obveze na osnovi izdanih vrijednosnih papira i danih jamstava i suglasnosti, te dospjele nepodmirene obveze iz prethodnih godina.

(3) Godišnje obveze na osnovi izdanih vrijednosnih papira utvrđuju se za anuitetne obveznice u iznosu godišnjeg anuiteta, a za obveznice kod kojih se amortizira glavnica o dospijeću utvrđuju se za pretpostavljeno dospijeće pripadajućega godišnjeg dijela glavnice i pripadajućih kamata.

(4) Pod ostvarenim proračunskim prihodima podrazumijevaju se ostvareni prihodi pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 18. točke 1. ovoga Zakona, umanjeni za prihode:

1. od domaćih i stranih pomoći i donacija,
2. iz posebnih ugovora: sufinanciranje građana za mjesnu samoupravu i
3. ostvarene s osnove dodatnih udjela u porezu na dohodak i pomoći izravnjanja za financiranje decentraliziranih funkcija.

(5) Odredbe ovoga članka ne odnose se na projekte koji se sufinanciraju iz predpristupnih programa i fondova Europske unije u kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sudjeluju.

Članak 89.

(1) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ustanove čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i trgovačka društva u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: javni partner) mogu sklopiti ugovor o javno-privatnom partnerstvu ako ukupan godišnji iznos svih naknada, koje javni partner temeljem svih ugovora o javno-privatnom partnerstvu plaća privatnim partnerima ne prelazi 25 posto ostvarenoga proračunskog prihoda prethodne godine umanjenog za kapitalne prihode, uz mišljenje Ministarstva financija i drugih tijela prema posebnim propisima koji uređuju javno-privatno partnerstvo.

(2) Pod ostvarenim proračunskim prihodima iz stavka 1. ovoga članka smatraju se prihodi navedeni u članku 88. stavku 4. ovoga Zakona.

(3) Kapitalni prihodi iz stavka 1. ovoga članka jesu prihodi od prodaje nefinancijske imovine, primici od prodaje vrijednosnih papira i primici od prodaje dionica i udjela u glavnici.

Članak 90.

(1) Pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se zaduživati samo za investiciju uz suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača. Zaduživanje uz danu suglasnost uključuje se u opseg mogućeg zaduživanja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 88. ovoga Zakona.

(2) Većinski vlasnik, odnosno osnivač obavezan je prije davanja suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka ishoditi suglasnost ministra financija.

(3) Ako statutom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nije propisano tko odlučuje o suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka, odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, razmjerno njenu udjelu u vlasništvu.

(4) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je izvijestiti Ministarstvo financija o sklopljenom ugovoru o zaduživanju iz stavka 1. ovoga članka u roku od 8 dana od dana sklapanja.

(5) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je izvještavati Ministarstvo financija unutar proračunske godine, tromjesečno, do 10. u mjesecu za prethodno izvještajno razdoblje o otplati zajma za koji je dana suglasnost.

Članak 91.

(1) Jedinica područne (regionalne) samouprave može dati jamstvo jedinici lokalne samouprave na svojem području uz suglasnost Vlade. Dano jamstvo uključuje se u opseg mogućeg zaduživanja jedinice područne (regionalne) samouprave iz članka 88. ovoga Zakona.

(2) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može dati jamstvo pravnoj osobi u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanovi čiji je osnivač za ispunjenje obveza pravne osobe i ustanove. Dano jamstvo uključuje se u opseg mogućeg zaduživanja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 88. ovoga Zakona.

(3) Ako statutom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nije propisano tko odlučuje o jamstvu iz stavka 2. ovoga članka, odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, razmjerno njezinu udjelu u vlasništvu.

(4) Većinski vlasnik, odnosno osnivač obavezan je prije davanja jamstva iz stavka 2. ovoga članka ishoditi suglasnost ministra financija.

(5) Ugovor o jamstvu iz stavka 1. i 2. ovoga članka u ime jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sklapa predsjednik poglavarstva.

(6) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je izvijestiti Ministarstvo financija o sklopljenom ugovoru o jamstvu iz stavka 1. i 2. ovoga članka u roku od 8 dana od dana sklapanja.

(7) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je izvještavati Ministarstvo financija unutar proračunske godine, tromjesečno, do 10. u mjesecu za prethodno izvještajno razdoblje o stanju aktivnih jamstava za koja je dana suglasnost.

Članak 92.

(1) Novoustrojena jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne smije se zaduživati, davati suglasnosti i jamstva za zaduživanje dok nisu uređeni međusobni imovinskopravni odnosi prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

(2) Nakon uređenja međusobnih imovinskopravnih odnosa smije se zaduživati i davati jamstva samo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja na dan 31. prosinca godine kada je prestala djelovati prijašnja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije prekoračila granicu za zaduživanje i davanje jamstava prema odredbama članka 88. ovoga Zakona.

(3) Ako se za novoustrojenu jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave ne mogu ustanoviti ostvareni prihodi u godini koja prethodi godini zaduživanja, kao mjerilo koriste se procijenjeni prihodi u tekućoj godini.

ZADUŽIVANJE I DAVANJE JAMSTAVA IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA PRORAČUNA

Članak 93.

(1) Izvanproračunski korisnici državnog proračuna mogu se zaduživati i davati jamstva samo pod uvjetima koje utvrđuje Vlada odlukom na prijedlog ministra financija.

(2) Ukupna visina zaduženja i danih jamstava iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

Članak 94.

(1) Izvanproračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se zaduživati i davati jamstva samo za investicije uz suglasnost jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Zaduživanje i dano jamstvo uz danu suglasnost uključuje se u opseg mogućeg zaduživanja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 88. ovoga Zakona.

(2) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezna je prije davanja suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka ishoditi suglasnost ministra financija.

(3) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je izvijestiti Ministarstvo financija o sklopljenom ugovoru o zaduživanju i danom jamstvu iz stavka 1. ovoga članka u roku od 8 dana od dana sklapanja.

(4) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je izvještavati Ministarstvo financija unutar proračunske godine, tromjesečno, do 10. u mjesecu za prethodno izvještajno razdoblje o otplati zajma i o stanju aktivnih jamstava za koja je dana suglasnost.

(5) Ukupna visina zaduženja i danih jamstava iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se odlukom o izvršavanju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za pojedinu godinu.

VIII. OVLAŠTI I ODGOVORNOSTI ČELNIKA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE I PRORAČUNSKOG KORISNIKA I NAČELO RAZDVAJANJA DUŽNOSTI

OVLAŠTI I ODGOVORNOSTI ČELNIKA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE I PRORAČUNSKOG KORISNIKA

Članak 95.

(1) Čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskog korisnika odgovoran je za:

a) planiranje i izvršavanje svog dijela proračuna,

b) za prikupljanje prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti i njihovo uplaćivanje u proračun,

c) preuzimanje obveza, verifikaciju obveza, izdavanje naloga za plaćanje na teret proračunskih sredstava tijela koje vodi i utvrđivanje prava naplate te za izdavanje naloga za naplatu u korist proračunskih sredstava,

d) zakonitost, svrhovitost, učinkovitost i za ekonomično raspolaganje proračunskim sredstvima.

(2) Čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskog korisnika može određene ovlaštati iz stavka 1. ovoga članka aktima o unutarnjem ustrojstvu prenijeti na druge osobe. Prenošenjem ovlaštati prenosi se i odgovornost, čime se ne isključuje odgovornost čelnika.

(3) Prijenos ovlaštati iz stavka 2. ovoga članka čelnik mora obaviti poštujući načelo razdvajanja dužnosti.

NAČELO RAZDVAJANJA DUŽNOSTI

Članak 96.

Dužnosti zakonitog izvršavanja naloga iz članka 95. ovoga Zakona u skladu s financijsko-računovodstvenim propisima i dužnosti zakonitog i svrhovitog trošenja javnog novca za namjene utvrđene proračunom i financijskim planom nespojive su.

IX. PRORAČUNSKO RAČUNOVODSTVO

SADRŽAJ RAČUNOVODSTVA

Članak 97.

Proračunskim računovodstvom uređuju se poslovne knjige, knjigovodstvene isprave i obrada podataka, sadržaj računa računskog plana, priznavanje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka, procjenjivanje bilančnih pozicija, revalorizacija, financijsko izvještavanje i druga područja u svezi s proračunskim računovodstvom.

NAČELA PRORAČUNSKOG RAČUNOVODSTVA

Članak 98.

(1) Proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima: točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja, te na međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor.

(2) Proračunsko računovodstvo vodi se po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana.

PRIMJENA PRORAČUNSKOG RAČUNOVODSTVA

Članak 99.

(1) Proračunsko računovodstvo primjenjuju proračuni i proračunski korisnici iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Proračunsko računovodstvo primjenjuju izvanproračunski korisnici iz članka 2. stavka 2. ovoga Zakona samo u pogledu financijskog izvještavanja.

OVLASTI ZA DONOŠENJE PRAVILNIKA

Članak 100.

(1) Ministar financija donosi pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu.

(2) Ministar financija donosi pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

ODGOVORNOST I OBVEZE

Članak 101.

(1) Odgovorna osoba jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskog korisnika odgovorna je za ustroj te za zakonito i pravilno vođenje proračunskog računovodstva.

(2) Vođenje proračunskog računovodstva može se povjeriti ovlaštenoj stručnoj organizaciji ili osobi.

(3) Za sastavljanje financijskih izvještaja odgovorna je osoba koja rukovodi službom računovodstva jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskog korisnika ili osoba kojoj je povjereno vođenje računovodstva.

(4) Odgovorna osoba jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskog korisnika ili osoba koju ona ovlasti potpisuje financijske izvještaje i odgovorna je za njihovo podnošenje.

POSLOVNE KNJIGE I KNJIGOVODSTVENE ISPRAVE

Članak 102.

(1) Poslovne knjige jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskog korisnika jesu dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

(2) Ministar financija pravilnikom iz članka 100. stavka 1. ovoga Zakona propisuje vrstu i sadržaj poslovnih knjiga iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 103.

(1) Knjigovodstvena isprava pisani je ili memorirani elektronički dokaz o nastaloj poslovnoj promjeni.

(2) Unos podataka u poslovne knjige temelji se na vjerodostojnim, istinitim i urednim knjigovodstvenim ispravama.

(3) Odgovorna osoba jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskog korisnika ili osoba koju ona ovlasti ovjerava svojim potpisom, odnosno elektroničkim potpisom vjerodostojnost knjigovodstvene isprave.

(4) Podatke iz stavka 2. ovoga članka odgovorna osoba osigurava i u pisanom obliku.

NAČELA ISKAZIVANJA IMOVINE, OBVEZA, VLASTITIH IZVORA, PRIHODA I RASHODA

Članak 104.

(1) Priznavanje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka temelji se na modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja.

(2) Procjena imovine, obveza i izvora vlasništva obavlja se po modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška.

(3) Ministar financija pravilnikom iz članka 100. stavka 1. ovoga Zakona propisuje pojam i značenje modificiranoga računovodstvenog načela nastanka događaja i postupak revalorizacije dugotrajne imovine.

FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE

Članak 105.

(1) Proračun i proračunski korisnici moraju sastavljati financijske izvještaje.

(2) Financijski izvještaji proračuna i proračunskih korisnika jesu izvještaji o stanju i strukturi, te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda, rashoda, primitaka i izdataka, odnosno novčanih tokova.

(3) Financijski izvještaji sastavljaju se za razdoblja u tijeku proračunske godine i za tekuću proračunsku godinu.

(4) Financijski izvještaji za razdoblja u tijeku godine čuvaju se do predaje financijskih izvještaja za isto razdoblje slijedeće godine, a godišnji financijski izvještaj čuva se trajno i u izvorniku.

(5) Korisnici iz članka 2. ovoga Zakona moraju izraditi i dostaviti financijske izvještaje u skladu s pravilnikom iz članka 100. stavka 2. ovoga Zakona.

(6) Ministar financija pravilnikom iz članka 100. stavka 2. ovoga Zakona propisuje oblik i sadržaj financijskih izvještaja, razdoblja za koja se sastavljaju te obvezu i rokove njihova dostavljanja.

Članak 106.

Za potrebe izrade financijskih izvještaja iz članka 105. ovoga Zakona središnje tijelo državne uprave nadležno za upravljanje državnom imovinom izrađuje i dostavlja Ministarstvu financija do 15. veljače tekuće proračunske godine popis državne imovine sa stanjem na dan 31. prosinca godine za koju se podnosi popis.

Članak 107.

(1) Ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela konsolidiraju financijske izvještaje proračunskih korisnika koji su, prema organizacijskoj klasifikaciji, u njihovoj nadležnosti i svoj financijski izvještaj te sastavljaju konsolidirani financijski izvještaj koji dostavljaju Ministarstvu financija.

(2) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave konsolidira financijske izvještaje proračunskih korisnika koji su, prema organizacijskoj klasifikaciji u njenoj nadležnosti i svoj financijski izvještaj te sastavlja konsolidirani financijski izvještaj koji dostavlja Ministarstvu financija.

(3) Ministarstvo financija konsolidira:

1. konsolidirani financijski izvještaj iz stavka 1. ovoga članka i financijski izvještaj državnog proračuna te sastavlja konsolidirani financijski izvještaj državnog proračuna,

2. konsolidirani financijski izvještaj državnog proračuna iz točke 1. ovoga stavka i financijske izvještaje izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te sastavlja konsolidirani financijski izvještaj središnjeg proračuna,

3. konsolidirane financijske izvještaje proračuna svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijske izvještaje svih izvanproračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te ih iskazuje u konsolidiranom financijskom izvještaju,

4. konsolidirani financijski izvještaj središnjeg proračuna iz točke 2. ovoga stavka i konsolidirane financijske izvještaje iz točke 3. ovoga stavka te sastavlja konsolidirani financijski izvještaj općeg proračuna.

X. POLUGODIŠNJI I GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA

SADRŽAJ POLUGODIŠNJEG I GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU PRORAČUNA

Članak 108.

(1) Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna sadrže:

1. prikaz ukupnih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka na razini odjeljka ekonomske klasifikacije,

2. posebni dio proračuna po organizacijskoj i programskoj klasifikaciji te razini odjeljka ekonomske klasifikacije,
3. izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala,
4. izvještaj o korištenju proračunske zalihe,
5. izvještaj o danim državnim jamstvima i izdacima po državnim jamstvima,
6. obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka,
7. obrazloženje makroekonomskih pokazatelja.

(2) Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna uz sadržaj iz točaka 1.do 7. iz stavka 1. ovoga članka, obuhvaća i:

1. izvršenje financijskih planova izvanproračunskih korisnika na razini odjeljka ekonomske klasifikacije,
2. obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka izvanproračunskih korisnika,
3. deficit općeg proračuna.

(3) Odredba stavka 1. ovoga članka izuzev točke 7. i odredba stavka 2. ovoga članka izuzev točke 3. na odgovarajući način primjenjuju se na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(4) Ministar financija pravilnikom o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna propisuje sadržaj i obveznike izrade polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna.

DONOŠENJE POLUGODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU PRORAČUNA

Članak 109.

(1) Ministarstvo financija, odnosno upravno tijelo za financije podnosi Vladi, odnosno poglavarstvu polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna za prvo polugodište tekuće proračunske godine do 5. rujna tekuće proračunske godine.

(2) Vlada, odnosno poglavarstvo upućuje Saboru, odnosno predstavničkom tijelu, na usvajanje polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna do 15. rujna tekuće proračunske godine.

(3) Usvojeni polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna iz stavka 2. ovoga članka objavljuje se u „Narodnim novinama“, odnosno lokalnom službenom glasilu.

DONOŠENJE GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU PRORAČUNA

Članak 110.

(1) Ministarstvo financija, odnosno upravno tijelo za financije, izrađuje godišnji izvještaj o izvršenju proračuna i dostavlja ga Vladi, odnosno poglavarstvu, do 1. svibnja tekuće godine za prethodnu godinu.

(2) Vlada, odnosno poglavarstvo upućuje Saboru, odnosno predstavničkom tijelu, na usvajanje godišnji izvještaj o izvršenju proračuna do 1. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu.

(3) Usvojeni godišnji izvještaj o izvršenju proračuna iz stavka 2. ovoga članka objavljuje se u „Narodnim novinama“, odnosno lokalnom službenom glasilu.

PODNOŠENJE POLUGODIŠNJEG I GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU FINANCIJSKOG PLANA IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA

Članak 111.

(1) Izvanproračunski korisnik mora polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana za proteklo razdoblje, zajedno s obrazloženjem, sastaviti i dostaviti Ministarstvu financija do 30. srpnja tekuće godine, odnosno do 31. ožujka tekuće proračunske godine.

(2) Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskih korisnika Vlada, odnosno poglavarstvo, predlaže na suglasnost Saboru, odnosno predstavničkom tijelu, zajedno s polugodišnjim i godišnjim izvještajem o izvršenju proračuna iz članka 109. i 110. ovoga Zakona.

DOSTAVA GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU PRORAČUNA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 112.

Poglavarstvo dostavlja Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u roku od 15 dana nakon što ga usvoji njegovo predstavničko tijelo.

DOSTAVA PODATAKA PRORAČUNA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 113.

Jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave koja podatke ne dostavi u roku i na način propisan odredbom članka 40., 87., 90., 91., 94. i 112. ovoga Zakona privremeno se obustavlja doznačivanje pomoći i pomoći izravnjanja iz državnog proračuna.

XI. POMOĆI EUROPSKE UNIJE

Članak 114.

(1) Aktivnosti i projekti koji se financiraju iz sredstava pomoći Europske unije planiraju se u državnom proračunu.

(2) Sustav provedbe pomoći Europske unije uređuje se posebnim zakonima i sukladno međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske.

(3) Republika Hrvatska kao zemlja korisnica pomoći Europske unije, kroz sustav provedbe pomoći Europske unije obvezno osigurava:

- (a) primjenu principa podjele odgovornosti,
- (b) funkcioniranje financijskih internih kontrola,
- (c) posebno praćenje projekata koji se financiraju iz sredstava Europske unije i godišnje izvještavanje o rashodima,
- (d) postojanje institucije za obavljanje nezavisne vanjske revizije,
- (e) transparentan, nediskriminirajući proces javne nabave kojim se sprječavaju sukobi interesa,
- (f) redovne kontrole kojima se osigurava pravilno izvršavanje aktivnosti koje se financiraju iz sredstava pomoći Europske unije,

(g) poduzimanje odgovarajućih mjera za prevenciju nepravilnosti i prijevara te ako je potrebno pokretanje sudskog postupka za povrat krivo potrošenih sredstava.

(4) Republika Hrvatska kao zemlja korisnica pomoći Europske unije obvezna je osigurati zaštitu financijskih interesa Europske unije uspostavljanjem sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara (AFCOS).

XII. PRORAČUNSKI NADZOR

OBUHVAT PRORAČUNSKOG NADZORA

Članak 115.

(1) Proračunski nadzor postupak je nadziranja zakonitosti, svrhovitosti i pravodobnosti korištenja proračunskih sredstava kojim se nalažu mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti te mjere za poboljšanje stanja.

(2) Proračunski nadzor obuhvaća nadzor računovodstvenih, financijskih i ostalih poslovnih dokumenata subjekata nadzora.

(3) Ministarstvo financija obavlja proračunski nadzor proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika, pravnih i fizičkih osoba koje dobivaju sredstva iz proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika kao i nadzor korištenja kreditnih sredstava s osnove jamstva države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

(4) Ministar financija donosi pravilnik o proračunskom nadzoru u kojem propisuje ciljeve, djelokrug, sadržaj, način i uvjete, ovlaštenu osobu proračunskog nadzora i mjere proračunskog nadzora.

NAČIN OBAVLJANJA PRORAČUNSKOG NADZORA

Članak 116.

(1) Proračunski nadzor obavlja se po predstavkama građana, zahtjevima središnjih tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih osoba te po nalogu ministra financija.

(2) Proračunski nadzor poslovanja proračunskog korisnika obavlja se izravnim nadzorom kod subjekta nadzora, odnosno analizom njegove financijsko-računovodstvene dokumentacije.

(3) Na postupak proračunskog nadzora odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Članak 117.

(1) Inspektor proračunskog nadzora koji je u postupku nadzora utvrdio radnje kojima je ostvaren prekršaj, sastavlja u ime Ministarstva financija optužni prijedlog protiv počinitelja prekršaja i podnosi ga nadležnom područnom uredu Porezne uprave.

(2) Prekršajni postupak za prekršaje propisane ovim Zakonom u prvom stupnju vodi nadležni područni ured Porezne uprave.

(3) Prekršajni se progon ne može pokrenuti nakon proteka tri godine od počinjenja prekršaja.

Članak 118.

(1) Na pravila vođenja prekršajnog postupka, žalbeni postupak i izvanredne pravne lijekove primjenjuju se odredbe Prekršajnog zakona.

(2) Cilede prisilne naplate pravomoćno izrečene novčane kazne u prekršajnom postupku, primjenjuju se odredbe Općeg poreznog zakona.

Članak 119.

Ako inspektor proračunskog nadzora u postupku nadzora utvrdi radnje za koje postoji osnovana sumnja o učinjenom kaznenom dijelu, podnosi kaznenu prijavu nadležnom državnom odvjetništvu.

OBVEZA SUDJELOVANJA SUBJEKTA NADZORA U POSTUPKU NADZORA**Članak 120.**

(1) Odgovorna osoba subjekta nadzora ili od nje ovlaštena osoba dužna je sudjelovati u postupku nadzora i na zahtjev inspektora proračunskog nadzora dati na uvid svu potrebnu dokumentaciju.

(2) Odgovorna osoba subjekta nadzora dužna je omogućiti nesmetano obavljanje proračunskog nadzora uz osiguranje odgovarajućih uvjeta rada.

POSEBNE OVLAŠTI OSOBA KOJE OBAVLJAJU PRORAČUNSKI NADZOR**Članak 121.**

(1) Ovlaštene osobe proračunskog nadzora su inspektori proračunskog nadzora Ministarstva financija.

(2) Inspektori proračunskog nadzora imaju službene iskaznice koje izdaje ministar financija.

(3) Ministar financija donosi pravilnik kojim propisuje izgled službene iskaznice inspektora proračunskog nadzora, vođenje očevidnika o službenim iskaznicama te način njihova izdavanja, uporabe i zamjene.

Članak 122.

Inspektor proračunskog nadzora dužan je čuvati poslovnu i profesionalnu tajnu i klasificirane podatke za koje sazna tijekom obavljanja nadzora i drugih poslova iz svoje nadležnosti u skladu s utvrđenim stupnjem tajnosti.

XIII. PRIPREMA I PROVEDBA IZOBRAZBE**Članak 123.**

(1) Ministarstvo financija priprema i provodi izobrazbu i usavršavanje za djelatnike u javnom sektoru.

(2) Ministarstvo financija organizira specijalistički program izobrazbe u području javnih financija za državne službenike sukladno posebnim propisima.

(3) Nakon završenog programa izobrazbe izdaje se potvrda.

(4) Program, kategorije izobrazbe, uvjete za polaznike, organizaciju, način provedbe i uvjete što ih moraju ispunjavati osobe koje sudjeluju u provedbi izobrazbe, te izgled i sadržaj potvrde o završenom programu propisuje Vlada uredbom o oblicima, načinima i uvjetima izobrazbe u području javnih financija.

XIV. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 124.

Novčanom kaznom od 500.000,00 do 2.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako se sredstva proračuna ne koriste sukladno odredbi članka 5. stavka 2. ovoga Zakona,
2. ako pri izradi prijedloga i pri predlaganju plana razvojnog programa proračunski korisnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave postupi suprotno člancima 33. stavak 1. i 2. i 34. ovoga Zakona,
3. ako proračunski korisnik državnog proračuna ne izradi financijski plan sukladno članku 41. stavku 1. ovoga Zakona,
4. ako proračunski korisnik jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne postupi sukladno članku 41. ovoga Zakona,
5. ako proračunski korisnik u razdoblju privremenog financiranja ne financira iste programe i poveća broj zaposlenih suprotno članku 42. stavku 6. ovoga Zakona,
6. ako proračunski korisnik u razdoblju privremenog financiranja preuzme nove obveze, a što je suprotno članku 42. stavku 7. ovoga Zakona,
7. ako proračunski korisnik preuzme obveze na teret državnog proračuna suprotno članku 44. stavku 1. ovoga Zakona
8. ako proračunski korisnik preuzme obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama suprotno članku 44. stavku 2. ovoga Zakona,
9. ako proračunski korisnik preuzme obveze po investicijskim projektima suprotno članku 45. stavku 1. i 2. ovoga Zakona,
10. ako proračunska sredstva budu preraspoređena suprotno članku 46. stavcima 1., 2., i 4. ovoga Zakona,
11. ako proračunski korisnik ne utvrde, ne naplate i ne uplate u proračun prihode i primitke sukladno članku 47. stavku 1. i 2. ovoga Zakona te ako ne izvršavaju rashode i izdatke sukladno članku 47. stavku 1. ovoga Zakona,
12. ako se postupa suprotno članku 48. stavku 2. ovoga Zakona,
13. ako se postupa suprotno članku 52. stavku 2. ovoga Zakona,
14. ako se pri plaćanju predujma postupi suprotno članku 53. ovoga Zakona,
15. ako proračunski korisnik postupi suprotno članku 60. stavku 2. ovoga Zakona,
16. ako se svota od prodaje dionica i udjela koristi suprotno članku 65. stavku 1. ovoga Zakona,
17. ako sredstva dobivena od prodaje dionica i udjela koristi suprotno odredbama članka 65. stavka 2. ovoga Zakona,
18. ako se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži suprotno članku 87. stavku 1. ovoga Zakona,
19. ako javni partner sklopi ugovor o javno-privatnom partnerstvu suprotno članku 89. ovoga Zakona,
20. ako se pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži suprotno članku 90. stavku 1. ovoga Zakona,
21. ako većinski vlasnik odnosno osnivač ne ishodi suglasnost ministra financija sukladno članku 90. stavku 2. ovoga Zakona,

22. ako jedinica područne (regionalne) samouprave daje jamstvo jedinici lokalne samouprave suprotno članku 91. stavku 1. ovoga Zakona,

23. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave daje jamstvo pravnoj osobi u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanovi čiji je osnivač suprotno odredbama članka 91. stavka 2. ovoga Zakona,

24. ako odluka o davanju jamstva nije donesena sukladno članku 91. stavku 3. ovoga Zakona,

25. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave postupi suprotno članku 91. stavku 4. ovoga Zakona,

26. ako se novoustrojena jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži, daje suglasnost i jamstvo za zaduživanje suprotno članku 92. stavku 1. ovoga Zakona,

27. ako se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži i daje jamstvo suprotno članku 92. stavku 2. ovoga Zakona,

28. ako se izvanproračunski korisnik državnog proračuna zaduži i daje jamstvo suprotno članku 93. stavku 1. ovoga Zakona,

29. ako se izvanproračunski korisnik proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži i daje jamstvo suprotno odredbama članka 94. stavku 1. ovoga Zakona.

Članak 125.

Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba proračuna i proračunskog korisnika:

1. ako se izrada i izvršavanje proračuna ne temelji na načelima utvrđenima u članku 4. ovoga Zakona,

2. ako se sredstva proračuna ne koriste sukladno članku 5. stavku 2. ovoga Zakona,

3. ako pri izradi prijedloga i pri predlaganju plana razvojnog programa proračunski korisnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave postupi suprotno člancima 33. stavak 1. i 2. i 34. ovoga Zakona,

4. ako upravno tijelo nadležno za proračunskog korisnika ne izrađuje zajednički prijedlog plana razvojnog programa sukladno članku 33. stavku 3. ovoga Zakona,

5. ako proračunski korisnik državnog proračuna ne izradi financijski plan sukladno članku 41. stavku 1. ovoga Zakona,

6. ako proračunski korisnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave postupi suprotno članku 41. ovoga Zakona,

7. ako se privremeno financiranje obavlja suprotno članku 42. stavku 3. ovoga Zakona,

8. ako proračunski korisnik u razdoblju privremenog financiranja ne financira iste programe i poveća broj zaposlenih suprotno članku 42. stavku 6. ovoga Zakona,

9. ako proračunski korisnik u razdoblju privremenog financiranja preuzme nove obveze a što je suprotno članku 42. stavku 7. ovoga Zakona,

10. ako proračunski korisnik preuzme obveze na teret državnog proračuna suprotno članku 44. stavku 1. ovoga Zakona,

11. ako proračunski korisnik preuzme obveze po ugovorima koje zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama suprotno članku 44. stavku 2. ovoga Zakona,

12. ako proračunski korisnik preuzme obveze po investicijskim projektima suprotno članku 45. stavku 1. i 2. ovoga Zakona,

13. ako proračunska sredstva budu preraspoređena suprotno članku 46. stavku 1., 2., i 4. i ne bude obaviješten Sabor odnosno predstavničko tijelo o preraspodjelama sukladno odredbi članka 46. stavku 5. ovoga Zakona,

14. ako proračunski korisnici i tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne utvrde, ne naplate i ne uplate u proračun prihode i primitke sukladno članku 47. stavku 1. i 2. ovoga Zakona te ako ne izvršavaju rashode i izdatke sukladno članku 47. stavku 1. ovoga Zakona,

15. ako se postupa suprotno članku 48. stavku 2. ovoga Zakona,

16. ako se postupa suprotno članku 50. stavcima 1., 2., 3. i 4. ovoga Zakona,

17. ako se postupa suprotno članku 52. stavku 2. ovoga Zakona,

18. ako se pri plaćanju predujma postupi suprotno članku 53. ovoga Zakona,

19. ako se rashod i izdatak iz proračuna ne temelji na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj ispravi kojom se dokazuje obveza plaćanja sukladno članku 54. stavku 1. ovoga Zakona,

20. ako prije isplate ne provjeri i ne potpiše pravni temelj i visinu obveze koja proizlazi iz knjigovodstvene isprave sukladno članku 54. stavku 2. ovoga Zakona,

21. ako proračunski korisnik, nakon što naknadno utvrdi da je isplata iz proračuna izvršena nezakonito i/ili neopravdano, ne postupi sukladno članku 59. stavku 1. ovoga Zakona,

22. ako proračunski korisnik postupi suprotno članku 60. stavku 3. ovoga Zakona,

23. ako se novčana sredstva ulažu suprotno članku 62. stavku 4. ovoga Zakona,

24. ako se svota od prodaje dionica i udjela koristi suprotno članku 65. stavku 1. ovoga Zakona,

25. ako se sredstva dobivena od prodaje dionica i udjela upotrijebe suprotno članku 65. stavku 2. ovoga Zakona,

26. ako nefinancijska dugotrajna imovina nije stečena sukladno članku 69. stavku 1. i 2. ovoga Zakona,

27. ako se sredstva od prodaje i zamjene nefinancijske dugotrajne imovine države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te od nadoknade štete s osnove osiguranja koriste suprotno članku 70. ovoga Zakona,

28. ako se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži suprotno članku 87. stavku 1. ovoga Zakona,

29. ako ukupna godišnja obveza jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 86. ovoga Zakona iznosi više od 20 posto ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje, a što je suprotno članku 88. stavku 1. ovoga Zakona,

30. ako se pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži suprotno članku 90. stavku 1. ovoga Zakona,

31. ako većinski vlasnik odnosno osnivač ne ishodi suglasnost ministra financija sukladno članku 90. stavku 2. ovoga Zakona,

32. ako jedinica područne (regionalne) samouprave daje jamstvo jedinici lokalne samouprave suprotno članku 91. stavku 1. ovoga Zakona,

33. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave daje jamstvo pravnoj osobi u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanovi čiji je osnivač suprotno članku 91. stavku 2. ovoga Zakona,

34. ako odluka o davanju jamstva nije donesena sukladno članku 91. stavku 3. ovoga Zakona,

35. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave postupi suprotno članku 91. stavku 4. ovoga Zakona,

36. ako se novoustrojena jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži, daje suglasnost i jamstvo za zaduživanje suprotno članku 92. stavku 1. ovoga Zakona,

37. ako se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži i daje jamstvo suprotno članku 92. stavku 2. ovoga Zakona,

38. ako ne postupa sukladno odgovornostima utvrđenima u članku 95. stavku 1., i 3. ovoga Zakona,

39. ako ne razgraniči dužnosti sukladno članku 96. ovoga Zakona,

40. ako ne ustroji i ne vodi proračunsko računovodstvo sukladno članku 101. stavku 1. i 2. ovoga Zakona,

41. ako financijski izvještaji nisu sastavljeni, potpisani i podneseni sukladno članku 101. stavku 3. i 4. ovoga Zakona,

42. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunski korisnik ne vodi poslovne knjige sukladno članku 102. stavku 1. ovoga Zakona,

43. ako knjigovodstvene isprave i postupanje s njima nije sukladno članku 103. ovoga Zakona,

44. ako se financijski izvještaji ne sastavljaju sukladno članku 105. stavku 1., 2. i 3. ovoga Zakona,

45. ako se financijski izvještaji ne čuvaju sukladno odredbama članka 105. stavka 4. ovoga Zakona,

46. ako proračunski korisnici ne izrade i ne dostave financijske izvještaje sukladno odredba na članka 105. stavka 5. ovoga Zakona,

47. ako se ne konsolidiraju i ne dostavljaju financijski izvještaji sukladno odredbama članka 107. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,

48. ako sadržaj polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna nije sukladan članku 108. stavku 1., 2. i 3. ovoga Zakona,

49. ako godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavi sukladno članku 112. ovoga Zakona,

50. ako ne sudjeluje u postupku nadzora i ne da na uvid zatraženu dokumentaciju sukladno članku 120. stavku 1. ovoga Zakona,

51. ako onemogućiti nesmetano obavljanje proračunskog nadzora suprotno članku 120. stavku 2. ovoga Zakona.

Članak 126.

Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba izvanproračunskog korisnika:

1. ako se izvanproračunski korisnik državnog proračuna zaduži i daje jamstva suprotno članku 93. stavku 1. i 2. ovoga Zakona,

2. ako se izvanproračunski korisnik proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zaduži i daje jamstva suprotno članku 94. stavku 1. i 2. ovoga Zakona,

3. ako izvanproračunski korisnik ne izradi i ne dostavi polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana sukladno članku 111. stavku 1. ovoga Zakona.

Članak 127.

Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba javnog partnera:

- ako se postupi suprotno članku 89. ovoga Zakona.

Članak 128.

Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj inspektor proračunskog nadzora:

- ako postupi suprotno odredbi članka 122. ovoga Zakona.

Članak 129.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba proračuna i proračunskog korisnika:

1. ako prihodi, primici, rashodi i izdaci nisu iskazani sukladno članku 21. stavku 1. i 2. ovoga Zakona,
2. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne izvijesti Ministarstvo financija sukladno članku 87. stavku 8. i 9. ovoga Zakona,
3. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne izvijesti Ministarstvo financija sukladno članku 90. stavku 4. i 5. ovoga Zakona,
4. ako jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne izvijesti Ministarstvo financija sukladno članku 91. stavku 6. i 7. ovoga Zakona.

XV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 130.**

Danom stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, br. 109/07.):

- u članku 3. točki 19. ovoga Zakona riječi: „poglavarstvo općine, Grada Zagreba, grada i županije (dalje u tekstu: poglavarstvo)“ zamjenjuju se riječima: „u općini općinski načelnik, u gradu gradonačelnik a u županiji župan (dalje u tekstu: načelnik, gradonačelnik, župan)“,
- u članku 14. stavku 2. ovoga Zakona riječi: „odnosno predsjednika poglavarstva“, brišu se,
- u članku 57. stavku 1. ovoga Zakona riječi: „odnosno predsjednik poglavarstva“ brišu se,
- u članku 57. stavku 3. ovoga Zakona riječi: „a predsjednik poglavarstva poglavarstvo“ zamjenjuju se riječima: „a načelnik, gradonačelnik, župan predstavničko tijelo“,
- u cijelom tekstu ovoga Zakona riječ: „poglavarstvo“ i riječi: „predsjednik poglavarstva“ u odgovarajućem padežu zamjenjuju se riječima: „načelnik, gradonačelnik, župan“ u odgovarajućem padežu.

Članak 131.

(1) Uredbu iz članka 45. stavka 3., članka 68. stavka 7. i članka 123. stavka 4. ovoga Zakona Vlada će donijeti u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Pravilnik iz članka 55. stavka 4., članka 80. stavka 4. i članka 108. stavka 4. ovoga Zakona ministar financija donijet će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Pravilnik iz članka 2. stavka 3., članka 21. stavka 3., članka 87. stavka 6., članka 100. stavka 1. i 2., članka 115. stavka 4., članka 121. stavka 3. ovoga Zakona ministar financija donijet će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 132.

Do dana stupanja na snagu propisa iz članka 131. stavka 2. i 3. ovoga Zakona, ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona ostaju na snazi odredbe:

1. Pravilnika o utvrđivanju korisnika proračuna i vođenju registra korisnika proračuna („Narodne novine“, br. 80/04.),

2. Pravilnika o proračunskim klasifikacijama („Narodne novine“, br. 94/07.)

3. Naputka o izvršavanju državnog proračuna s jedinstvenog računa riznice („Narodne novine“, br. 4/01.),

4. Pravilnika o postupku zaduživanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i davanju jamstva jedinica područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 55/04.),

5. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu („Narodne novine“, br. 27/05. i 127/07.),

6. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu („Narodne novine“, br. 27/05. i 2/07.),

7. Pravilnika o proračunskom nadzoru („Narodne novine“, br. 42/04. i 6/06.),

8. Pravilnika o službenoj iskaznici inspektora proračunskog nadzora („Narodne novine“, br. 42/04.)

Članak 133.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti:

1. Zakon o proračunu („Narodne novine“, br. 96/03.) osim članka 57. stavka 2., članka 58., članka 59., članka 60., članka 61. i članka 140. točke 31.-33. koje ostaju na snazi do prestanka proračunskih fondova osnovanih do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

2. Uredba o računovodstvu proračuna („Narodne novine“, br. 96/94., 108/96., 119/01. i 74/02.),

3. Uredba o sustavu glavne knjige riznice te načinu vođenja jedinstvenog računa riznice („Narodne novine“, br. 97/95.),

4. Pravilnik o mjerilima za korištenje prihoda proračunskih korisnika ostvarenih na tržištu od obavljanja osnovne i ostale djelatnosti („Narodne novine“, br. 146/98.).

Članak 134.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“ a stupa na snagu 1. siječnja 2009. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. OPĆE ODREDBE

(Članci 1. - 15.)

Odredbama glave I. Zakona definiran je sadržaj i područje primjene Zakona: planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje proračuna, upravljanje imovinom i dugovima, upravljanje javnim dugom, zaduživanje i jamstvo države te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski odnosi u javnom sektoru, računovodstvo i proračunski nadzor i druga pitanja vezana uz upravljanje javnim financijama.

Propisani su subjekti na koje se odnose odredbe ovoga Zakona, a to su: državni proračun i proračunski korisnici državnog proračuna, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski korisnici.

Pojedine odredbe ovoga Zakona uređuju i proračunske odnose i pravila koja se primjenjuju na izvanproračunske korisnike – to su izvanproračunski fondovi, trgovačka društva i druge pravne osobe u kojima država odnosno lokalna i područna (regionalna) samouprava ima odlučujući utjecaj na upravljanje i to na izradu financijskih planova, upravljanje novčanim sredstvima, zaduživanje i davanje jamstava, računovodstvo, izradu i podnošenje izvještaja i provedbu proračunskog nadzora, a koji se, s obzirom na izvore financiranja, uključuju u opći proračun.

Člankom 3. utvrđeno je značenje pojmova koji se koriste u ovome Zakonu, a koji su bitni za primjenu normi iz Zakona.

U članku 4.-12. definirana su proračunska načela u skladu s kojima se donosi i izvršava proračun.

U članku 13. definirana je odgovornost izvršnog tijela za planiranje i izvršavanje proračuna te odgovorna osoba jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunskog i izvanproračunskog korisnika za zakonito planiranje i izvršavanje proračuna, odnosno financijskog plana.

U članku 14. definirano je da se uz proračun donosi zakon odnosno odluke koje uređuju izvršavanje proračuna za proračunsku godinu, a osobito opseg zaduživanja i jamstava države, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, upravljanje državnom imovinom i dugovima, prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, druga pitanja u izvršavanju proračuna, pojedine ovlasti Vlade, predsjednika Vlade odnosno načelnika, gradonačelnika, župana, Ministarstva financija i ministra financija u izvršavanju proračuna za pojedinu godinu te kazne za neispunjavanje obveza.

Člankom 15. propisana je obveza izrade fiskalne procjene posljedica zakona, drugih propisa i akata planiranja za proračun, iz koje mora biti razvidno da li se temeljem predloženog zakona, drugog propisa i akta planiranja povećavaju ili smanjuju prihodi ili rashodi proračuna. Fiskalna procjena posljedica za proračun mora obuhvatiti predviđene prihode i rashode te primitke i izdatke proračuna za proračunsku godinu i za dvije iduće godine, prijedloge za pokrivanje povećanih rashoda i izdataka proračuna, odnosno za pokrivanje smanjenih prihoda i primitaka proračuna te suglasnost Ministarstva financija.

Ako se tijekom godine usvoje zakoni, drugi propisi i akti planiranja na osnovi kojih nastaju nove obveze za proračun, sredstva će se osigurati u proračunu za sljedeću proračunsku godinu u skladu s trogodišnjim fiskalnim projekcijama i mogućnostima.

Propisano je i da se odredbe ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju na izvanproračunske korisnike i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

II. SADRŽAJ PRORAČUNA I FINACIJSKOG PLANA

(Članci 16. – 21.)

Odredbama glave II. uređuje se sadržaj proračuna i struktura financijskih planova korisnika.

Članak 16. osnovna je zakonska odredba kojom se uređuje da se proračun sastoji od općeg i posebnog dijela, a proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i od plana razvojnih programa. Opći dio proračuna čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja, a posebni dio proračuna čini plan rashoda i izdataka proračunskih korisnika raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata za tekuću proračunsku godinu.

U **članku 17.** definiran je sadržaj financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika kojeg čine prihodi i primici, te rashodi i izdaci raspoređeni u programe. Financijski plan izvanproračunskih korisnika, kao i kod proračuna, sastoji se od općeg i posebnog dijela u kojem su iskazani prihodi i primici te rashodi i izdaci raspoređeni u programe.

Člankom 18. propisana je struktura Računa prihoda i rashoda proračuna. Sastoji se od prihoda i rashoda prema ekonomskoj klasifikaciji, te propisanih vrsta prihoda (poreznih i ostalih prihoda) te rashoda (za zaposlene, materijalne i financijske rashodi, za subvencije, za pomoći, naknade, donacije i ostale rashode te za nabavu nefinancijske imovine).

Člankom 19. propisan je sadržaj Računa financiranja koji se sastoji od primitaka od financijske imovine i zaduživanja te izdataka za financijsku imovinu i otplatu kredita i zajmova.

U **članku 20.** utvrđuje se da financijski plan proračunskih i izvanproračunskih korisnika sadrži programe, utvrđene aktima planiranja, u kojima se iskazuju planirani prihodi i primici razrađeni po vrstama, te rashodi i izdaci po pojedinim aktivnostima i projektima. Svaki program sadrži naziv programa, opis općih i posebnih ciljeva programa, zakonsku osnovu, potrebna sredstva za provođenje, potreban broj djelatnika, te procjenu rezultata i nepredviđenih rashoda i rizika.

U **članku 21.** propisane su proračunske klasifikacije. Prihodi i primici te rashodi i izdaci proračuna države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i financijskih planova iskazuju se prema proračunskim klasifikacijama: organizacijskoj, ekonomskoj, funkcijskoj, lokacijskoj, programskoj i izvorima financiranja.

Proračunske klasifikacije proširene su dodavanjem novog izvora radi planiranja skupina prihoda i primitaka po izvorima financiranja.

III. IZRADA PRORAČUNA I FINACIJSKOG PLANA

(Članci 22. - 36.)

U odredbama glave III. propisuju se pretpostavke za izradu proračuna, obveza izrade trogodišnje strategije Vladinih programa, izrada smjernica ekonomske i fiskalne politike, izrada uputa proračunskim korisnicima, izvanproračunskim korisnicima i uputa jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za izradu prijedloga proračuna i obveza izrade i podnošenja financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Člancima 23. i 24. uvodi se proces strateškog planiranja kao ključne sastavnice srednjoročnog proračunskog okvira koji je neophodan alat za jačanje strateške alokacije resursa. Člankom 23. propisuje se obveza izrade strateških planova ministarstava i drugih državnih tijela. Strateški planovi trebali bi definirati jasne izjave o viziji državnog tijela, utvrđujući ciljeve i formulirajući ključne strategije te navodeći čimbenike potrebne za ostvarenje rezultata. Ministarstvo financija će u suradnji sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije na osnovu primljenih strateških planova izrađivati strategiju vladinih programa za trogodišnje razdoblje. Strategija vladinih programa jasno će definirati prioritete vladinih programa. Taj bi se strateški izbor trebao odraziti u proračunima za svaku od godina koju obuhvaća navedeno trogodišnje razdoblje. To znači da bi strategija vladinih programa u velikoj mjeri objašnjavala proračunske alokacije i kao takva bila bi podrška proračunima pri predstavljanju javnosti i saborskim zastupnicima.

Vlada donosi strategiju vladinih programa za trogodišnje razdoblje najkasnije do sredine svibnja. Vrijeme donošenja strategije iznimno je važno jer ista daje polazne pretpostavke za izradu smjernica ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje, posebice u dijelu utvrđivanja limita visine financijskih planova nadležnih ministarstava, odnosno razdjela državnog proračuna.

Člancima 26., 28., 31. i 35. utvrđuje se postupak za izradu prijedloga proračuna.

Na temelju smjernica ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje, Ministarstvo financija izrađuje upute za izradu prijedloga proračuna, koje dostavlja proračunskim i izvanproračunskim korisnicima, a koje sadrže osnovne ekonomske pokazatelje iz smjernica, način izrade i rokove za izradu državnog proračuna te sadržaj prijedloga financijskog plana proračunskog korisnika. Člankom 31. i 35. propisan je način i rokovi dostave usklađenog prijedloga financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika. U članku 35. posebno je naglašeno, što je ujedno i novo u odnosu na dosadašnji Zakon, da je izvanproračunski korisnik obavezan dostaviti prijedlog svog financijskog plana nadležnom ministarstvu, a ne zasebno, koji ga zajedno sa svojim financijskim planom dostavlja Ministarstvu financija.

Na osnovi uputa za izradu prijedloga državnog proračuna, proračunski i izvanproračunski korisnici izrađuju prijedlog svoga financijskog plana koji sadrži: prihode i primitke iskazane po vrstama iz kojih potječu, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama, obrazloženje prijedloga financijskog plana.

Obrazloženje prijedloga financijskog plana obavezno sadrži: sažetak djelokruga rada proračunskog korisnika, obrazložene programe na pojedinom području, zakonske i druge podloge na kojima se oni temelje, pokazatelje za izračun i ocjenu potrebnih sredstava za njihovo provođenje, izvještaje o dostignutim ciljevima i rezultatima programa iz nadležnosti proračunskog korisnika u prethodnoj godini i ostala obrazloženja i dokumentaciju.

Izvanproračunski korisnik proračuna priprema svoj financijski plan na osnovi parametara koji vrijede za proračunske korisnike.

Proračunski i izvanproračunski korisnici dužni su svoj prijedlog financijskog plana dostaviti nadležnom ministarstvu koji ga zajedno sa svojim financijskim planom dostavlja Ministarstvu financija.

Suglasnost na financijski plan izvanproračunskog korisnika daje Sabor zajedno s donošenjem državnog proračuna.

Člancima 27., 29., 30., 32., 33., 34. i 36. detaljnije se propisuju upute za izradu prijedloga proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih korisnika (proračunskih i izvanproračunskih) te rokovi dostave. Kako se pojedine odredbe za izradu prijedloga proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razlikuju od odredbi za izradu prijedloga proračuna države bilo je nužno izdvojiti ih u posebne članke.

Na osnovi uputa za izradu prijedloga proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, korisnici proračuna izrađuju prijedlog svoga financijskog plana koji sadrži: prihode i primitke iskazane po vrstama iz kojih potječu, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama, obrazloženje prijedloga financijskog plana i plan razvojnih programa .

Plan razvojnih programa sadrži planirane rashode proračuna za investicije, kapitalne pomoći i donacije u sljedeće tri godine razrađene po programima korisnika, po godinama i po izvorima financiranja potrebnih za njihovu realizaciju.

Obrazloženje prijedloga financijskog plana obavezno sadrži: sažetak djelokruga rada proračunskog korisnika, obrazložene programe na pojedinom području, zakonske i druge podloge na kojima se oni temelje, pokazatelje za izračun i ocjenu potrebnih sredstava za njihovo provođenje, izvještaje o dostignutim ciljevima i rezultatima programa iz nadležnosti proračunskog korisnika u prethodnoj godini i ostala obrazloženja i dokumentaciju.

IV. POSTUPAK DONOŠENJA PRORAČUNA

(Članci 37. – 46.)

U odredbama glave IV. propisuje se postupak predlaganja, postupak rasprave o proračunu, donošenje proračuna, obveza izrade mjesečnog financijskog plana proračunskih korisnika, postupak privremenog financiranja države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, preuzimanje obveza na teret proračuna i preraspodjela proračunskih sredstava.

U **člancima 37. i 38.** propisuje se obveza izrade nacрта državnog proračuna, te rokovi i nadležna tijela za postupak predlaganja i donošenja te postupak s podnesenim amandmanima na prijedlog državnog proračuna.

U tijeku rasprave o prijedlogu proračuna sve izmjene i dopune koje Sabor, odnosno predstavničko tijelo usvoji moraju biti u skladu s utvrđenom svotom dopuštenog manjka državnog proračuna i projekcija. Predloženo povećanje proračunskih rashoda i izdataka potrebno je uravnotežiti smanjenjem drugih rashoda i izdataka, a ne na teret proračunske zalihe ili dodatnog zaduživanja.

Člankom 39. propisano je da Sabor, odnosno predstavničko tijelo donosi proračun za iduću proračunsku godinu na razini podskupine ekonomske klasifikacije i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine na razini skupine ekonomske klasifikacije.

Odredba ovog članka značajna je promjena u odnosu na dosadašnji Zakon, a kojom se utvrđuje okvir za višegodišnje planiranje i donošenje pravilnih odluka o proračunskim dodjelama za provođenje strateških Vladinih programa. Također se propisuje donošenje proračuna na višoj razini računskog plana (trećoj, u odnosu na dosadašnju četvrtu razinu), i propisuje se usvajanje projekcija za sljedeće dvije godine, što do sada nije bio slučaj.

Sabor, odnosno predstavničko tijelo donosi proračun do konca tekuće godine za sljedeću proračunsku godinu, u roku koji omogućuje primjenu proračuna sa 1. siječnja godine za koju se donosi proračun.

Izmjene i dopune državnog proračuna odnosno proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave provode se po postupku za donošenje proračuna.

Člankom 40. propisuje se obveza predsjednika poglavarstva za dostavu proračuna i odluke o izvršavanju proračuna, tromjesečnih planova te izmjena i dopuna proračuna Ministarstvu financija, a proračun, odluku o izvršavanju proračuna te izmjene i dopune proračuna Državnom uredu za reviziju u roku od 15 dana od njihova donošenja.

Člankom 41. utvrđena je obveza proračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za izradu mjesečnih financijskih planova. Financijski plan izrađuje se na temelju iznosa planiranog proračunom i razrađen po mjesecima, za cijelu godinu sukladno planiranom dospijeću obveza.

Člankom 42. propisani su postupci kod privremenog financiranja države, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ako predstavničko tijelo ne donese proračun prije početka proračunske godine, privremeno se nastavlja financiranje na osnovi odluke o privremenom financiranju. Financiranje se obavlja, razmjerno prihodima ostvarenima u istom razdoblju prema proračunu za prethodnu godinu, a najviše do 1/4 ukupno ostvarenih prihoda bez primitaka i najduže za prva tri mjeseca proračunske godine. Financiraju se isti programi kao i prethodne godine, s tim da korisnici ne smiju povećavati broj zaposlenih u odnosu na stanje 31. prosinca prethodne godine i ne smiju preuzimati nove financijske obveze.

U članku 43. utvrđuju se privremene mjere za uravnoteženje proračuna koje se mogu provoditi u tijeku proračunske godine kada se zbog nastanka novih obveza za proračun ili promjene gospodarskih kretanja povećaju rashodi i/ili izdaci odnosno smanje prihodi i/ili primici proračuna. Vlada može uvesti obustavu izvršavanja pojedinih rashoda i/ili izdataka (zaustaviti preuzimanje obveza i/ili predlagati produljenje ugovorenih rokova plaćanja i/ili zaustaviti preraspodjelu proračunskih sredstava). O tim mjerama Vlada mora izvijestiti Sabor. Ako se za vrijeme provođenja mjera privremene obustave izvršavanja proračuna proračun ne može uravnotežiti, Vlada mora najkasnije u roku 15 dana prije isteka roka za privremenu obustavu izvršavanja proračuna predložiti izmjene i dopune državnog proračuna.

Člankom 44. propisano je preuzimanje obveza na teret proračuna. Proračunski korisnik može uz suglasnost Vlade, na prijedlog ministra financija, preuzeti obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama. Plaćanja preuzetih obveza korisnik kao obvezu mora uključiti u financijski plan za godinu u kojoj obveza dospijeva.

Člankom 45. propisano je da proračunski korisnici smiju preuzimati obveze po investicijskim projektima tek po provedenom stručnom vrednovanju i ocijenjenoj opravdanosti i učinkovitosti investicijskog projekta, a u svrhu učinkovitije i djelotvornije uporabe i gospodaranja s proračunskim sredstvima. Uredbom će se propisati metodologija pripreme, ocjene i izvedbe investicijskih projekata. Njene odredbe koristit će se za utvrđivanje prednosti i slabosti projektnih prijedloga, odnosno pri izboru izvodljivih projekata koji će se nadzirati u svim fazama projektnog ciklusa.

Članci 43., 44. i 45. na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U članku 46. propisuje se postupak preraspodjele planiranih proračunskih sredstava kod proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Odredbe ovog članka proširene su te omogućavaju preraspodjelu i kod izvanproračunskih korisnika.

Zakon ne propisuje mogućnost preraspodjele sredstava, osim ako to nije propisano zakonom, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

Iznimno, propisuje se preraspodjela sredstava na proračunskim stavkama kod proračunskih korisnika ili između proračunskih korisnika, i kod izvanproračunskih korisnika najviše do 5% rashoda i izdataka na stavci donesenoj od strane Sabora koja se umanjuje, ako to, nakon podnesene odgovarajuće dokumentacije, odobri ministar financija.

Proračunska sredstva ne mogu se, osim pod uvjetima propisanim zakonom, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna, preraspodijeliti između Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja.

V. IZVRŠAVANJE PRORAČUNA

(Članci 47. - 60.)

U glavi V. utvrđuje se odgovornost za naplatu prihoda i primitaka, ubiranje i uplatu istih u proračun i izvršavanje rashoda i izdataka, namjenski i vlastiti prihodi i primici, postupanje kod naplate i trošenja istih, isplate sredstava iz proračuna, visinu i način korištenja sredstava tekuće zalihe te izvještavanje o utrošenim sredstvima, povrate sredstava u proračun te sustav računa za izvršavanje proračuna.

Člancima 48., 49. i 50. određuju se namjenski prihodi i primici, obveza uplate istih u proračun, izuzeće od obveze uplate te mogućnosti i način trošenja.

Člankom 51. određeno je da se za iznos nenamjenski utrošenih sredstava proračunskom korisniku umanjuju proračunska sredstva u godini u kojoj ista mora vratiti.

Člankom 52. određuju se vlastiti prihodi, obveza uplate istih u proračun te mogućnosti i način trošenja.

Članak 53. utvrđuje mogućnost i uvjete plaćanja predujmom.

Članak 54. određuje da se svaki rashod i izdatak iz proračuna mora temeljiti na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj ispravi kojom se dokazuje obveza plaćanja, a koju odgovorna osoba mora prije isplate provjeriti te potpisati pravni temelj i visinu obveze koja proizlazi iz knjigovodstvene isprave.

Članak 55. određuje da se proračun izvršava u skladu s raspoloživim sredstvima i dospjelim obvezama, da se otplate glavnice i kamate državnog duga i državnih jamstava mogu izvršavati u iznosima iznad planiranih. Ako aktivnosti i projekti za koje su sredstva osigurana u proračunu tekuće godine nisu izvršeni do visine utvrđene proračunom, mogu se u toj visini izvršavati u sljedećoj godini na način i pod uvjetima propisanim zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

Ministar financija će pravilnikom, a predstavničko tijelo svojim aktom propisati način i uvjete izvršavanja proračuna s računa proračuna.

Članak 56.-58. Sredstva proračunske zalihe koriste se za nepredviđene namjene, za koje u proračunu nisu osigurana sredstva, ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dostatna sredstva jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti.

Sredstva proračunske zalihe koriste se za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških nesreća ili izvanrednih događaja i ostalih nepredvidivih nesreća, te za druge nepredviđene rashode u tijeku godine.

Sredstva proračunske zalihe mogu iznositi najviše 0,50 posto proračunskih prihoda bez primitaka.

Visina sredstava proračunske zalihe utvrđuje se zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

Sredstva proračunske zalihe ne mogu se koristiti za kreditiranje.

O korištenju tih sredstava odlučuje Vlada odnosno poglavarstvo do određenog iznosa, predsjednik Vlade, odnosno poglavarstvo i ministar financija, s tim da se visina korištenja sredstava utvrđuje zakonom odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

Ako se tijekom godine, na temelju propisa, smanji djelokrug ili nadležnost proračunskog korisnika, zbog čega se smanjuju sredstva tekuće zalihe, ili ako se ukine proračunski korisnik, neutrošena sredstva za njegove rashode i izdatke prenose se u proračunsku zalihu ili na proračunskog korisnika koji preuzme njegove poslove.

Članak 59. U slučaju nezakonite i neopravdane isplate iz proračuna proračunski korisnik mora odmah zahtijevati povrat proračunskih sredstava u proračun. Ako se proračunskim nadzorom utvrdi da su proračunska sredstva korištena suprotno zakonu ili proračunu inspektor proračunskog nadzora donijet će rješenje o povratu sredstava na koje nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Ministar financija će pravilnikom iz članka 55. urediti način povrata sredstava i vođenje evidencija.

Članak 60. Sustav računa za izvršavanje državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisuje da proračun može imati samo jedan račun za sva plaćanja, a proračunski korisnici samo jedan račun koji je dio računa proračuna.

VI. UPRAVLJANJE IMOVINOM DRŽAVE I JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

(Članci 61. - 70.)

U glavi VI. propisuje se način upravljanja financijskom i nefinancijskom imovinom države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 62. Raspoloživim novčanim sredstvima na računu proračuna upravlja ministar financija, odnosno predsjednik poglavarstva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Novčana sredstva mogu se polagati u Hrvatsku narodnu banku i poslovnu banku te ulagati u državne vrijednosne papire, poštujući načela sigurnosti, likvidnosti i isplativosti ulaganja. O izboru banke odlučuje ministar financija odnosno predsjednik poglavarstva

Raspoloživa novčana sredstva ne smiju se ulagati u dionice i udjele trgovačkih društava.

Članak 63. Zakonom se propisuje da Vlada, odnosno poglavarstvo može podnijeti Saboru zahtjev za izvanrednom revizijom poslovanja pravnih osoba u kojima država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima najmanje 25 posto udjela u kapitalu.

Članak 64. O osnivanju i prestanku pravnih osoba, čiji je osnivač ili suosnivač Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odlučuje Sabor, odnosno predstavničko tijelo na prijedlog Vlade, odnosno poglavarstva, osim ako posebnim zakonima ili Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi nije drugačije utvrđeno.

Vlada odnosno predstavničko tijelo može, na prijedlog nadležnog ministra, odnosno poglavarstva, odlučiti o kupnji dionica ili udjela u trgovačkom društvu ako su za kupnju osigurana sredstva u proračunu i ako se time štite javni interesi. U slučaju da prestane javni interes za vlasništvo dionica ili udjela u kapitalu pravnih osoba, Sabor, odnosno predstavničko tijelo odlučuje da se dionice, odnosno udjeli u kapitalu prodaju, ako to nije u suprotnosti s posebnim zakonom.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne mogu kupovati dionice ili udjele u trgovačkom društvu ako su korisnici pomoći iz državnog proračuna.

Članak 65. Nadalje, svota od prodaje dionica i udjela koristi se za otplatu dugova u Računu financiranja, a da se sredstva koja se ostvare u iznosu većem od potrebnog za otplatu duga koriste za nabavu nefinancijske i financijske imovine.

Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Zakonom se propisuje naplata regresnih zahtjeva s naslova jamstava od strane glavnog dužnika.

U **članku 66.** propisuje se da predsjednik poglavarstva pokreće postupak naplate regresnog zahtjeva od glavnog dužnika na osnovi ugovora o osiguranju potraživanja ukoliko su se za ispunjenje obveza iz ugovora koristila proračunska sredstva.

Člankom 67. omogućeno je pretvaranje potraživanja Republike Hrvatske odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u udjel u kapitalu trgovačkih društava bez naknade i iz sredstava proračuna te su propisani načini stjecanja udjela. O stjecanju udjela Republike Hrvatske u kapitalu trgovačkog društva odlučuje Vlada. Na ovaj način Republika Hrvatska pomaže dužniku da prebrodi poteškoće u poslovanju, a za što dobiva odgovarajuću protučinidbu u obliku udjela u tom društvu.

Člankom 68. omogućuje se otpis, djelomičan otpis, odgoda i obročno plaćanje duga Republici Hrvatskoj. Odgodom odnosno obročnom otplatom duga bitno se poboljšavaju dužnikove mogućnosti otplate duga od kojeg inače ne bi bilo moguće naplatiti cjelokupan dug. Ovim člankom, a u cilju gospodarske i socijalne stabilnosti omogućuje se i otpis, odnosno djelomičan otpis duga dužnicima od kojih nije moguće naplatiti potraživanje.

Uredbom će se propisati kriteriji, mjerila i postupak za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te otpis ili djelomičan otpis potraživanja. Pod dugovima se u ovom članku ne podrazumijevaju dugovi prema državi, odnosno jedinici lokalne i područne samouprave s naslova obveznih davanja.

Članak 69. Nefinancijska dugotrajna imovina države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se stjecati kupnjom u propisanom opsegu te stjecanjem bez naknade. Ukoliko bi se stjecanjem bez naknade prouzročili veći troškovi za državu, odnosno jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave, potrebno je ishoditi prethodnu suglasnost Vlade, odnosno poglavarstva ili drugog statutom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ovlaštenog tijela.

Članak 70. Sredstva od prodaje i zamjene nefinancijske dugotrajne imovine države, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i nadoknade štete s osnove osiguranja koriste se samo za kapitalne rashode države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Definiraju se kapitalni rashodi kao rashodi za nabavu nefinancijske imovine, rashodi za održavanje nefinancijske imovine, kapitalne pomoći koje se daju trgovačkim društvima u kojima država odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima odlučujući utjecaj na upravljanje za nabavu nefinancijske imovine i dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu, te ulaganja u dionice i udjele trgovačkih društava.

VII. ZADUŽIVANJE, UPRAVLJANJE DUGOVIMA, JAMSTVA DRŽAVE I JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE TE JAVNOG SEKTORA

(Članci 71. – 78.)

U glavi VII. regulira se zaduživanje i državni dug, upravljanje državnim dugom, intervencije na tržištu vrijednosnih papira, uvjeti i načini sklapanja kreditnih poslova s inozemstvom, izdavanje jamstava, zaduživanje i davanje jamstva lokalne samouprave te izvanproračunskih korisnika državnog proračuna.

Osnovni cilj zaduživanja i upravljanja dugom jest osiguranje financijskih potreba državnog proračuna postizanjem najnižeg srednjoročnog i dugoročnog troška financiranja uz preuzimanje razboritog stupnja rizika.

Zaduživanje se može provesti u zemlji i inozemstvu u opsegu propisanom Zakonom. Zakonom kojim se uređuje izvršavanje godišnjeg proračuna utvrđuje se gornji iznos novog zaduživanja, kao i obveza s osnove tekućih otplata državnoga duga. U razdoblju privremenog financiranja država se može zadužiti do iznosa koji je potreban za otplatu dospjele glavnice državnoga duga u tom razdoblju.

Odluka o visini zaduživanja i iznosu državnih jamstava donosi se u skladu s iznosima i namjenama utvrđenima godišnjim proračunom i zakonom o izvršavanju državnog proračuna, koji donosi Sabor na prijedlog Vlade. Odluku o davanju državnih jamstava donosi Vlada, osim državnih jamstava koja su u nadležnosti Sabora. Ministar financija donosi odluku

o zaduživanju državnog proračuna do visine utvrđene godišnjim proračunom i zakonom o izvršavanju državnog proračuna. Država može uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira stjecati sredstva potrebna za povrat državnoga duga prije njegova dospijeca ili za otkup vlastitih vrijednosnih papira.

Ukupan državni dug ne smije prelaziti granicu utvrđenu godišnjim proračunom. Prema ovome Zakonu, Ministarstvo financija vodi popis duga, izdanih jamstava i zajmova.

Člankom 79. propisuje se sklapanje ugovora o kreditu i ugovora o zajmu za određene namjene i davanje jamstava za određene domaće pravne osobe u okviru svote za te namjene utvrđene državnim proračun, na koje suglasnost daje Vlada na prijedlog Ministarstva financija.

Člankom 80. propisuje se donošenje odluke o davanju državnih jamstava, te ovlast ministru financija za donošenje pravilnika kojim se propisuju uvjeti i način davanja državnih jamstava.

Članak 81. Država sklapa ugovor o kreditu ili ugovor o zajmu s nerezidentom i daje jamstvo po tim ugovorima s nerezidentom sukladno zakonu o izvršavanju proračuna za tekuću godinu ili na temelju posebnog zakona za svaki ugovor, s tim da Sabor zakonom potvrđuje ugovore o kreditu, zajmu i jamstvu sklopljene sa stranim pravnim osobama koje su subjekti međunarodnog prava te međunarodne ugovore po osnovi sukcesije, na temelju kojih za državu nastaju ili mogu proisteci financijske obveze.

Članak 82. Pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom državnom vlasništvu sklapa ugovore o kreditu, ugovore o zajmu ili daje jamstva na osnovi suglasnosti Vlade ako vrijednost posla ili jamstvo prelazi iznos utvrđen zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

Člancima 83.-84. propisuje se da se izmjene i dopune ugovora o kreditu, zajmu i jamstvu daju uz prethodno odobrenje ministra financija. Nadalje, propisuje se obveza korisnika kredita i zajmova s državnim jamstvom na dostavu informacija o stanju sredstava odobrenog kredita i zajma ovlast ministra financija da po potrebi zatraži dodatne informacije od tijela državne uprave koja su predložila davanje državnog jamstva. ovlaštenje Ministarstva financija da sudjeluje u pregovorima o davanju zajmova s državnim jamstvom te da u ime Vlade odobrava ugovore o izdavanju državnih jamstava u skladu s odlukom Vlade. Vlada može odrediti i druga državna tijela da zajedno s Ministarstvom financija sudjeluju u pregovorima o zajmovima s državnim jamstvom.

Člankom 85. propisuje se obveza korisnika kredita i zajmova s državnim jamstvom da uredno i redovito plaćaju sve obveze prema vjerovniku, te plaćanja temeljem izdanih državnih jamstava u slučaju kada korisnik kredita i zajma ne izvrši potpuno ili djelomično plaćanje u skladu s uvjetima iz ugovora o kreditu i ugovora o zajmu.

Člancima 86.-92. regulira se zaduživanje i davanje jamstva jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se zaduživati uzimanjem zajma ili izdavanjem vrijednosnih papira.

Jedinice se mogu dugoročno zadužiti samo za investiciju koja se financira iz njezina proračuna, a koju potvrdi njezino predstavničko tijelo uz suglasnost Vlade, a na prijedlog ministra financija. Njihova ukupna godišnja obveza može iznositi najviše do 20 posto ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje. U iznos ukupne godišnje obveze uključen je iznos prosječnog godišnjeg anuiteta po kreditima, obveze na osnovi izdanih vrijednosnih papira, danih jamstava i suglasnosti te dospjele nepodmirene obveze iz prethodnih godina.

Godišnje obveze na osnovi izdanih vrijednosnih papira utvrđuju se za anuitetne obveznice u iznosu godišnjeg anuiteta, a za obveznice kod kojih se amortizira glavnica o dospijeću za pretpostavljeno dospijeće pripadajućeg godišnjeg dijela glavnice i pripadajućih kamata.

Odredbe o opsegu mogućeg zaduživanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne odnose se na jedinice kada se projekti sufinanciraju iz predpristupnih programa i fondova Europske unije.

Trgovačko društvo i javna ustanova čiji je osnivač i većinski vlasnik jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave smije se zaduživati samo za investicije uz suglasnost osnivača odnosno većinskog vlasnika, s tim da se dana suglasnost uračunava u opseg mogućega zaduživanja od 20 posto osnivača odnosno vlasnika uz odobrenje Ministarstva financija.

Županija može dati jamstvo općini i gradu na svojem području uz suglasnost Vlade, pod uvjetima do spomenutih 20 posto ostvarenih prihoda. Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može davati jamstva za ispunjenje obveza trgovačkog društva i javne ustanove čiji je osnivač i većinski vlasnik, a dano jamstvo uključuje se u opseg njezina mogućega zaduženja od 20 posto uz odobrenje Ministarstva financija.

Dok se statutom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne propiše tko odlučuje o suglasnosti i davanju jamstva trgovačkom društvu odnosno pravnoj osobi čiji je osnivač i većinski vlasnik odnosno jedinica, odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, razmjerno njenom udjelu u vlasništvu.

Zakonom se predlaže obveza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave da svaka tri mjeseca, do 10. u mjesecu izvijeste Ministarstvo financija o danim suglasnostima, jamstvima i zaduženjima zbog usklađivanja podataka sa Hrvatskom narodnom bankom i izvještajima koji se dostavljaju Europskoj komisiji.

Člankom 89. utvrđuju se uvjeti pod kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ustanove čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i trgovačka društva u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sklopiti ugovor o javno-privatnom partnerstvu.

Člancima 93. i 94. propisuju se uvjeti pod kojima se izvanproračunski korisnici kako državnog tako i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu zaduživati i davati jamstva.

VIII. OVLASTI I ODGOVORNOSTI ČELNIKA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE I PRORAČUNSKOG KORISNIKA I NAČELO RAZDVAJANJA DUŽNOSTI

(Članci 95. – 96.)

U glavi VIII. propisuju se ovlasti i odgovornosti čelnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskog korisnika i načelo razdvajanja dužnosti.

Čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskog korisnika odgovoran je za planiranje i izvršavanje svog dijela proračuna, za prikupljanje prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti i njihovo uplaćivanje u proračun, preuzimanje obveza, verifikaciju obveza, izdavanje naloga za plaćanje na teret proračunskih sredstava tijela koje vodi i utvrđivanje prava naplate te za izdavanje naloga za naplatu u korist proračunskih sredstava, za zakonitost, svrhovitost, učinkovitost i za ekonomično raspolaganje proračunskim sredstvima. Određene ovlasti može prenijeti na druge osobe. Prenošenjem ovlasti prenosi se i odgovornost, čime se ne isključuje odgovornost čelnika. Prijenos ovlasti čelnik mora obaviti poštujući načelo razdvajanja dužnosti.

Dužnosti zakonitog izvršavanja naloga u skladu s financijsko – računovodstvenim propisima i dužnosti zakonitog i svrhovitog trošenja javnog novca za namjene utvrđene proračunom i financijskim planom nespojive su.

IX. PRORAČUNSKO RAČUNOVODSTVO

(Članci 97. - 107.)

U glavi IX. definira se sadržaj računovodstva, načela proračunskog računovodstva, primjena proračunskog računovodstva, odgovornosti i obveze proračunskog korisnika za ustroj te za zakonito i pravilno provođenje proračunskog računovodstva, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave. Kao bitna odredba uređuju se načela iskazivanja imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda na modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja. Propisuje se i obveza financijskog izvještavanja proračuna i proračunskih korisnika.

Proračunsko računovodstvo temelji se na načelima proračunskog računovodstva: točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja, te na međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i vodi se po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana.

Proračunsko računovodstvo primjenjuju proračuni i proračunski korisnici, a izvanproračunski korisnici samo u pogledu financijskog izvještavanja.

Na temelju ovog Zakona ministar financija donosi pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu i pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu kojim se detaljnije razrađuju odredbe ovog Zakona vezane uz odgovornost i obveze, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave načela iskazivanja imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda i financijsko izvještavanje u sustavu proračunskog računovodstva.

Proračun i proračunski korisnici financijske izvještaje sastavljaju za razdoblja u tijeku godine i za proračunsku godinu. Financijski izvještaji proračuna i proračunskih korisnika jesu izvještaji o stanju i strukturi, te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda, rashoda, primitaka i izdataka, odnosno novčanih tokova.

Za potrebe izrade godišnjih financijskih izvještaja uvodi se obveza središnjem tijelu državne uprave nadležnom za upravljanje državnom imovinom da izradi i dostavi Ministarstvu financija do 15. veljače tekuće proračunske godine popis državne imovine sa stanjem na dan 31. prosinca godine za koju se podnosi popis.

Člankom 105. propisane su razine na kojima se provodi postupak konsolidacije. Konsolidacijom se iskazuju financijski podaci više međusobno povezanih proračuna i/ili proračunskih korisnika te izvanproračunskih korisnika kao da se radi o jedinstvenom subjektu.

Konsolidacija se provodi na više razina, a kao rezultat Ministarstvo financija sastavlja konsolidirani financijski izvještaj državnog proračuna, konsolidirani financijski izvještaj središnjeg proračuna i konsolidirani financijski izvještaj općeg proračuna.

Razine konsolidacije propisane ovim Zakonom su sljedeće:

Ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela konsolidiraju financijske izvještaje proračunskih korisnika koji su, prema organizacijskoj klasifikaciji, u njihovoj nadležnosti i svoj financijski izvještaj te sastavljaju konsolidirani financijski izvještaj koji dostavljaju Ministarstvu financija.

Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave konsolidira financijske izvještaje proračunskih korisnika koji su, prema organizacijskoj klasifikaciji, u njejoj nadležnosti i svoj financijski izvještaj te sastavlja konsolidirani financijski izvještaj koji dostavlja Ministarstvu financija.

X. POLUGODIŠNJI I GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA

(Članci 108. – 112.)

U glavi X. daje se sadržaj polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna.

Zakonom se propisuje obveza izrade polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna odnosno proračuna lokalne i područne (regionalne) samouprave koji sadržajno obuhvaća podatke o ukupnim prihodima i primicima te rashodima i izdacima, prikaz posebnog dijela proračuna po organizacijskoj, ekonomskoj i programskoj klasifikaciji, obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, izvještaj o zaduživanju na domaćem i inozemnom tržištu novca i kapitala, izvještaj o korištenju proračunske zalihe, izvještaj o izdanim državnim jamstvima i izdacima po državnim jamstvima te obrazloženje makroekonomskih pokazatelja. Uz gore navedeni sadržaj polugodišnjeg i godišnjeg izvještaj o izvršenju, državni proračun dostavlja još i podatke o izvršenju financijskih planova izvanproračunskih korisnika, obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka izvanproračunskih korisnika te deficit općeg proračuna.

Kako je odredbama Zakona predviđeno, Hrvatski sabor bi usvajao proračun na višoj razini računskog plana, od trenutne, što bi pridonijelo fleksibilnosti u njegovom izvršavanju. Međutim, u polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna zadržala bi se postojeća razina izvještavanja kako zastupnici, kao i šira javnost ne bi bila uskraćena za potrebne informacije.

Ministar financija propisat će pravilnik kojim će razraditi detaljniju strukturu godišnjeg i polugodišnjeg izvještaja o izvršenju.

Propisuju se rokovi u kojima Ministarstvo financija, odnosno upravno tijelo za financije izrađuje i dostavlja nacrt prijedloga godišnjeg i polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna Vladi odnosno poglavarstvu koje prijedlog godišnjeg i polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna daje na usvajanje Saboru, odnosno predstavničkom tijelu.

Uvodi se i obvezno objavljivanje usvojenih godišnjih i polugodišnjih izvještaja o izvršenju proračuna u »Narodnim novinama«, odnosno lokalnom službenom glasilu te obveza i rok dostave usvojenog godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju.

Izvanproračunskim korisnicima propisuje se obveza te rokovi dostave Ministarstvu financija polugodišnjih i godišnjih izvještaja o izvršenju financijskog plana za proteklo razdoblje s obrazloženjem. Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskih korisnika Vlada, odnosno poglavarstvo predlaže na suglasnost Saboru, odnosno predstavničkom tijelu zajedno s godišnjim izvještajem o izvršenju proračuna.

Članak 113. propisuje jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave sankciju za slučaj nedostavljanja podataka iz članka 40., 87., 90., 91., 94. i 112. ovoga Zakona.

XI. POMOĆI EUROPSKE UNIJE

(Članak 114.)

U glavi XI. propisuje se obveza Republike Hrvatske kao zemlje korisnice pomoći Europske unije da osigura zaštitu financijskih interesa Europske unije uspostavljanjem sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara (AFCOS).

Kao korisnica predpristupnih sredstava Zajednice, Republika Hrvatska je obvezna, i u predpristupnom razdoblju, osigurati zakonodavni okvir za zaštitu financijskih interesa Europske unije te je preuzela obvezu uskladiti svoje zakonodavstvo u poglavlju 32. Proračunski nadzor sa pravnom stečevinom Europske unije koja se odnosi na zaštitu financijskih interesa Europske unije. Nadalje, obvezna je osigurati uspostavu učinkovitog i djelotvornog sustava koji će jamčiti ispunjavanje obveza koje proizlaze iz članka 280. stavka 3. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i primjenu odredbi Uredbe (EZ-a) br. 2185/96 o izravnoj kontroli i nadzoru koji obavlja Komisija, posebno što se tiče obveze pomaganja inspektorima Komisije, najkasnije od dana pristupanja.

Sustav zaštite financijskih interesa Europske unije podrazumijeva sposobnost primjene odgovarajuće pravne stečevine Europske unije prije trenutka priključenja Republike Hrvatske Europskoj uniji, te se od zemlje kandidata očekuje da uspostavi sustav za koordinaciju zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti s ciljem zaštite financijskih interesa Europske unije i neposredna suradnja s Uredom Europske komisije za suzbijanje prijevara (OLAF).

Obzirom da je usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske za pravnom stečevinom Europske unije u području zaštite financijskih interesa Europske unije jedno od mjerila za zatvaranje poglavlja 32. Financijski nadzor, na ovaj način Republika Hrvatska je ispunila svoje međunarodno preuzete obveze u području zaštite financijskih interesa Europske unije.

XII. PRORAČUNSKI NADZOR

(Članci 115. – 122.)

U glavi XII. propisuje se proračunski nadzor kao postupak nadziranja zakonitosti, svrhovitosti i pravodobnosti korištenja proračunskih sredstava kojim se nalažu mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, te mjere za poboljšanje stanja.

Nadzorom se obuhvaćaju računovodstveni, financijski i ostali poslovni dokumenti subjekata nadzora.

Ministarstvo financija obavlja proračunski nadzor kod proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika, kod pravnih i fizičkih osoba kojima se sredstva osiguravaju u proračunu kao i nadzor korištenja kreditnih sredstava s osnove jamstva države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Proračunski nadzor obavlja se po predstavkama građana, zahtjevima središnjih tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih osoba, te po nalogu ministra financija.

Proračunski nadzor poslovanja subjekta nadzora obavlja se izravnim nadzorom kod subjekta nadzora, odnosno analizom njegove financijsko-računovodstvene dokumentacije.

Na postupak proračunskog nadzora odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Ako inspektor proračunskog nadzora u postupku nadzora utvrdi radnje koje imaju obilježje prekršaja, sastavlja u ime Ministarstva financija optužni prijedlog protiv počinitelja prekršaja nadležnom područnom uredu Porezne uprave, koji vodi prekršajni postupak u prvom stupnju. Prekršajni se progon ne može pokrenuti nakon proteka tri godine od počinjenja prekršaja. Na pravila vođenja prekršajnog postupka, žalbeni postupak i izvanredne pravne lijekove primjenjuju se odredbe Prekršajnog zakona. Glede prisilne naplate pravomoćno izrečene novčane kazne u prekršajnom postupku, primjenjuju se odredbe Općeg poreznog zakona.

Ako inspektor proračunskog nadzora u postupku nadzora utvrdi radnje za koje postoji osnovana sumnja o učinjenom kaznenom djelu, podnosi kaznenu prijavu nadležnom državnom odvjetništvu.

Odgovorna osoba subjekta nadzora dužna je sudjelovati u postupku nadzora, na zahtjev inspektora dati na uvid svu potrebnu dokumentaciju, omogućiti nesmetano obavljanje nadzora, te osigurati odgovarajuće uvjete rada.

Ovlaštene osobe proračunskog nadzora su inspektori proračunskog nadzora, koji imaju službene iskaznice koje izdaje ministar financija.

Inspektor proračunskog nadzora dužan je čuvati poslovnu i profesionalnu tajnu i klasificirane podatke za koje sazna tijekom obavljanja nadzora i drugih poslova iz svoje nadležnosti u skladu s utvrđenim stupnjem tajnosti.

XIII. PRIPREMA I PROVEDBA IZOBRAZBE

(Članak 123.)

U glavi XIII. propisuje se ovlast Ministarstvu financija za provedbu programa pripreme, izobrazbe i usavršavanja za djelatnike u sustavu proračuna te organiziranje specijalističkih programa izobrazbe u području proračuna za državne službenike sukladno posebnim propisima. Vlada će uredbom propisati kategorije izobrazbe, uvjete za polaznike, organizaciju, način provedbe i uvjete što ih moraju ispunjavati osobe koje sudjeluju u provedbi izobrazbe.

XIV. PREKRŠAJNE ODREDBE

(Članci 124. – 129.)

U glavi XIV. propisuju se prekršajne odredbe za prekršaj pravne osobe, odgovorne osobe proračuna i proračunskih korisnika, odgovorne osobe izvanproračunskih korisnika te inspektora proračunskog nadzora.

Visina novčane kazne za počinjene prekršaje određena je prema vrsti i težini prekršaja.

XV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi («Narodne novine», br. 109/07.) koji stupa na snagu 17. svibnja 2009. godine mijenjaju se nazivi izvršnih tijela kako slijedi:

- u općini općinski načelnik i poglavarstvo u općinski načelnik,
- u gradu gradonačelnik i gradsko poglavarstvo u gradonačelnik
- u županiji župan i županijsko poglavarstvo u župan.

Člankom 130. ovoga Zakona koji će stupiti na snagu 1. siječnja 2009. godine uskladit će se odredbe Zakona o proračunu sa navedenim izmjenama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Člankom 131. propisuju se rokovi za izradu podzakonskih propisa.

Člankom 132. navode se podzakonski propisi koji ostaju na snazi do stupanja na snagu podzakonskih propisa iz članka 131. stavka 2. i 3. ovoga Zakona.

Člankom 133. propisuje se dan prestanka važenja Zakona o proračunu («Narodne novine», br. 96/03.) i podzakonskih propisa.

Člankom 134. propisuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

1. Tijelo državne uprave – stručni nositelj izrade (nacarta) prijedloga propisa
Ministarstvo financija

2. Naziv (nacarta) prijedloga propisa

Nacrt prijedloga zakona o proračunu s konačnim prijedlogom zakona
Draft Budget Act Proposal with Final Act Proposal

3. Usklađenost (nacarta) prijedloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske

a) odredba Sporazuma koja se odnosi na normativni sadržaj (nacarta) prijedloga propisa

Sporazumom nisu utvrđene izravne obveze za usklađivanje hrvatskog Zakona o proračunu, pa valja primijeniti članak 69. koji se odnosi na usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa zakonodavstvom Zajednice.

b) prijelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma

Prijelazni rok nije izrijekom naveden već se u točki 2. članka 69. Sporazuma navodi da će usklađivanje započeti danom potpisivanja Sporazuma i postupno se proširivati na sve elemente pravne stečevine Zajednice do kraja razdoblja utvrđenog u članku 5. Sporazuma.

c) u kojoj se mjeri (nacrtom) prijedloga propisa ispunjavanju obveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma

Nacrtom prijedloga zakona o proračunu u potpunosti su ispunjene obveze usklađivanja hrvatskog zakonodavstva u zakonodavstvu Zajednice u ovom području.

d) razlozi za djelomično ispunjavanje odnosno neispunjavanje obveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma

e) veza s Nacionalnim programom Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji za 2008.

Poglavlje III. Sposobnost preuzimanja obveza iz članstva u EU

22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

B) KLJUČNI PRIORITETI

Pravni okvir

Radi efikasnije implementacije pravne stečevine Europske unije u nacionalnom zakonodavstvu, u 2008. godini izrađen je Nacrt prijedloga zakona o proračunu kojim je predviđeno donošenje odgovarajućih podzakonskih propisa.

Donošenje novog Zakona o proračunu nužno je zbog stvaranje preduvjeta potrebnih za nesmetano i efikasno izvršenje predpristupnih programa i fondova Europske unije.

Akcijski planom za ispunjavanje zahtjeva kohezijske politike EU-a, koji je ujedno mjerilo otvaranje pregovora u poglavlju 22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, predviđena je promjena zakonodavnog okvira u području planiranja proračuna propisivanjem odredbi vezanih uz specifične proračunske procese, koji će omogućiti implementaciju strukturnih instrumenata: uspostavu višegodišnjeg proračunskog okvira, uvođenje fleksibilnosti u upravljanju proračunom, prijenos neiskorištenih namjenskih prihoda koji uključuju i sredstva pomoći Europske unije iz jedne proračunske godine u drugu te prijenos neizvršenih rashoda za kapitalne projekte za koje su sredstva bila osigurana u proračunu jedne godine u drugu proračunsku godinu, integraciju načela sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru te bolju koordinaciju između središnje i lokalne države u dijelu planiranja proračuna.

4. Usklađenost (nacrt) prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe

a) odredbe primarnih izvora prava EU

UEZ, Dio peti, Institucije Zajednice, Glava II. Financijske odredbe, čl. 279.

b) odredbe sekundarnih izvora prava EU

Uredba vijeća (EC, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. i izmjene br. 1995/2006 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na Opći proračun Europskih zajednica

Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 of 25 June 2002 amended by No 1995/2006 on the Financial Regulation applicable to the general budget of European Communities

Uredba Komisije (EZ, Euratom) br. 2342/2002 od 23. prosinca 2002. i izmjene br. 478/2007 od 23. travnja 2007. koja utvrđuje detaljna pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ; Euratom) br. 1605/2002 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na Opći proračun Europskih Zajednica

Commission Regulation (EC, Euratom) No 2342/2002 of 23 December 2002 laying down detailed rules for the implementation of Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 on the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Communities (OJ L 357, 32002R2342, amended by No 478/2007 of 23 April 2007)

c) ostali izvori prava EU

d) pravni akti Vijeća Europe

e) razlozi za djelomičnu usklađenost odnosno neusklađenost

f) rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti (nacrt) prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe

II kvartal 2008.

5. Jesu li gore navedeni izvori prava EU, odnosno pravni akti Vijeća Europe, prevedeni na hrvatski jezik?

Jesu

6. Je li (nacrt) prijedloga propisa preveden na neki službeni jezik EU?

Nije

7. Sudjelovanje konzultanata u izradi (nacrt) prijedloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

8. Prijedlog za izradu pročišćenog teksta propisa

Potpis koordinatora za Europsku uniju tijela državne uprave stručnog nositelja, datum i pečat

Državni tajnik

Potpis državnog tajnika pri Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija, datum i pečat

Državni tajnik za europske integracije

